

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

สิงหาคม 2554

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

สิงหาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู



บทคัดย่อ
ของ
ณัฐธยาน์ การุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา

สิงหาคม 2554

ณัฐธยาน์ การุญ. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน, อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วใช้วิธีจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บทเรียนสำเร็จรูป แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติแบบ t-test for Dependent Sample และ t –test for Independent Samples ในรูป Difference Scores

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอน ตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการ
ทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



A STUDY OF THAI LEARNING ACHIEVEMENT IN GRAMMAR AND INTERESTS FOR
MATHAYOMSUKSA III STUDENT USING PROGRAM INSTRUCTION
AND THE TEACHER'S MANUAL



Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

August 2011

Nutthaya Karun. (2011). *A Study of Thai Learning Achievement in Grammar Interests for Mathayomsuksa III Students Using Program Instruction and the Teacher's Manual*. Master Thesis, M.Ed (Secondary Education). Bangkok: Graduate Study Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Dr.Sanong Thongpan, Assoc. Dr.Rachan Boonthima.

The purpose of this study was to compare Matthayom Suksa III students' learning achievement interests towards Thai language through program instruction and the teacher's manual.

The sample used in this study were 2 classes of 100 Mathayom Suska III students at Wat Pra Srimahadhat Secondary Demonstration School, Phranakhon Rajabhat University. They were selected by simple random sampling into experimental group and control group with 50 students in each.

The instruments used in this study were program instruction and the teacher's manual, the lesson plan, the Thai grammar achievement test, and the attitude towards Thai language questionnaire. The study design was randomized control group pretest – posttest design, the t – test for dependent sample and t – test for independent samples in difference scores were statistically analyzed the data.

The results of the study indicate that :

1. The Thai grammar achievement of the experimental group using program instruction was significantly at the .05 level.
2. The learning Thai grammar achievement using program instruction of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .05 level.
3. The learning Thai grammar achievement using the teacher's manual of the experimental group before and after the experiment was significantly different at the .05 level.
4. The interests of the experimental group using program instruction and the teacher's manual were significantly different at the .05 level.

5. The interest of the experiment group using program instruction before and after were significantly different at the .05 level.

6. The interests of the experiment group using the teacher's manual before and after were significantly different at the .05 level.



ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดีเยี่ยม จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้ความรู้ และคำแนะนำเสมอมาจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน ประธานกรรมการที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการจัดทำปริญญานิพนธ์ทุกขั้นตอน อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา กรรมการที่ปรึกษาแนะนำในด้านสถิติ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำวิจัย รู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจิรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา นาคะเวช ผู้ช่วยศาสตราจารย์มุกดา ลิบลับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวต์ถ์ มณีโชติ อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ผอ.พีลาภ วงษ์พานิชย์ อาจารย์จงดล เกิดมะยมูร ว่าที่ร้อยตรีหญิงชัชฎาภา วัฒนธรรม และอาจารย์ชิตาพันธ์ มูลผล ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำการวิจัย ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณาจารย์โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกตลอดเวลาในการดำเนินการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 และ 3/2 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุธีร์ คำแก้ว ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านข้อมูลภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณ พี่ น้อง เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย) ทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุน ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจผลักดันให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดา มารดาและครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

ณัฐธยาน์ การุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการเรียนภาษาไทย.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการวิจัย	77
สมมติฐานในการวิจัย	77
วิธีดำเนินการวิจัย	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปลผลการวิจัย	79
อภิปรายผลผลการวิจัย	80
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก	95
ภาคผนวก ข	106
ภาคผนวก ค	126
ประวัติย่อผู้วิจัย	139

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง Randomized Group Pretest-Posttest Design.....	62
2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	72
3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	73
4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	73
5 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	74
6 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	75
7 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง.....	75

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แผนภาพประกอบการเขียนกรอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง.....	17
3 แผนภาพประกอบการเขียนกรอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา.....	18
4 แผนภาพขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ.....	40



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาโดยยึดหลัก ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ . 2542: 17) ดังนั้นผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ในการติดต่อระหว่างคนไทยทั้งชาติ ภาษาไทยเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทย เป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำชาติที่น่าภูมิใจ และควรแก่การรักษาไว้ (คณาจารย์สมานมิตร. 2547: 15) อีกทั้งกองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542: 3) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างสมไว้ แต่บรรพกาลและถ่ายทอดไว้จากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน คนไทยทุกคนพึงตระหนักว่าภาษาไทยมีความสำคัญ เพราะเป็นภาษาของชาติซึ่งเป็นภาษาที่เราต้องใช้ในชีวิตและเป็นศูนย์กลางยึดเหนี่ยวคนไทยทั้งชาติให้รวมกันเป็นคนชาติไทย (ผอบ โปษะกฤษณะ. 532: 13; อ้างอิงจาก กองเทพ เคลือบพณิชกุล. 2542: 3)

การศึกษาค้นคว้าทางภาษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ตลอดจนระเบียบแบบแผนของภาษาเสียก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ภาษาไทย ให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิชาอื่น ๆ ต่อไป การเรียนหลักภาษาจะทำให้นักเรียนได้ทราบถึงกฎเกณฑ์ทางภาษาในการเรียบเรียงคำหรือข้อความให้เป็นประโยคและสามารถนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ได้ถูกต้อง ดังคำกล่าวของ สาราญ คำอ้าย (2539: 2) ที่ว่า หลักภาษาไทย เป็นวิชาที่ว่าด้วยแบบแผนของภาษาไทย ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้ใช้ภาษาใช้ภาษาได้ถูกต้องและเข้าใจตรงกัน ในด้านการใช้นาภาษานั้น สิ่งที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของถ้อยคำและประโยคที่ใช้ในการสื่อสารซึ่งนักเรียนต้องรู้ที่มาของคำนั้น ๆ เพราะประเทศไทยได้รับเอาภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก เช่น ภาษาบาลี-สันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ การรับเอาภาษาต่างประเทศแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของภาษา ทำให้ภาษาไทยมีคำใช้มากขึ้น สามารถสื่อสารได้ชัดเจนและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งคำภาษาต่างประเทศเหล่านี้ไทยเราใช้มานานจนเราคิดว่าเป็นคำไทยเพราะจากความเคยชินและใช้เป็นประจำ ส่วนใหญ่เราจะนำมาใช้ในรูปของคำราชาศัพท์ ศัพท์บัญญัติทางวิชาการที่ในปัจจุบันเริ่มมีการบัญญัติขึ้นมาใหม่ให้มีคำไทยใช้ตามยุคโลกาภิวัตน์ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการพัฒนาการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้ (สุจิต เพียรชอบ; และ สายใจ อินทร์มพรรย์. 2536: 201)

จากสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักภาษาไทยของการวิจัยการศึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537: 6) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งปัญหาการเรียนการสอนหลักภาษาไทยมีสาเหตุมาจากหลายประการ ประการแรกคือ ปัจจัยที่เกิดจากครูที่ไม่รักและไม่มีความถนัดในการสอน ครูขาดกลวิธีในการสอนที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สนุก ไม่แม่นยำในเนื้อหา ขาด ความมั่นใจ จึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอน (ศศิธร ธัญลักษณ์ณันท์. 2542: 73) ปัญหาด้านครูนี้โดยทั่วไปที่พบมากคือครูจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหรือแบบธรรมดา โดยครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่มุ่งให้นักเรียนเรียนกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้คะแนนมากกว่าจะให้รู้จักการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมหรือแทบจะไม่มีเลย ดังนั้นนักเรียนจึงไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนหลักภาษาไทย ประการที่สองคือปัจจัยที่เกิดจากนักเรียน ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนหลักภาษาไทย โดยคิดว่าเนื้อหาหลักภาษาไทยที่เรียนเป็นเนื้อหาที่ยาก ต้องใช้การท่องจำ เมื่อมีข้อบกพร่องครูก็จะตำหนิมากกว่าให้กำลังใจทำให้ไม่อยากเรียน และมักแสดงความเบื่อหน่ายและไม่สนใจต่อวิชานี้ (สำราญ คำอ้าย. 2539: 3) ประการสุดท้ายคือ ปัจจัยที่เกิดจากเนื้อหาของหลักภาษาไทย กล่าวคือ เนื้อหา ในหลักสูตรและหนังสือเรียนมีความซ้ำซ้อนกันในทุกระดับชั้นทำให้เกิดความซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย รวมทั้งเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหนังสือเรียนหลักภาษาไทยไม่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน นอกจากนี้เนื้อหาที่มีในหนังสือก็ให้เพียงสังเขปเท่านั้น และกา รอธิบายก็ไม่ละเอียดพอที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจได้ (สุจิต เพียรชอบ ; และสายใจ อินทร์พรรย์. 2538: 204) จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการจัดการจัดวิธีการเรียนการสอนหลักภาษาไทยใหม่ ครูจะสอนโดยใช้วิธีการบอก การบรรยาย และเน้นการเรียนแบบท่องจำอยู่ างเดียวไม่ได้ เพราะจะทำให้ปัญหาเรียนการสอนหลักภาษาไทยยังคงมีอยู่ต่อไปทุกยุคทุกสมัย

นอกจากนี้ กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ (2545: 3) กล่าวไว้ว่าการสอนภาษาไทยอาจสอนให้สนุกสนานเพลิดเพลินได้เท่ากับการสอนวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้ทั้งนั้นอยู่ที่ตัวครูผู้สอนหากได้ทราบถึงแนวทางในการสอนที่ถูกวิธีและรู้จักคิดและปรับปรุงการสอนใหม่ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ย่อมจะช่วยให้การสอนมีชีวิตชีวาขึ้น การสอนด้วยการยึดหลักการท่องจำเป็นกฎเกณฑ์เป็นสำคัญนั้น จะไม่ช่วยให้เด็กมีใจรักการเรียนหลักภาษาไทยได้เลย กลับทำให้ทัศนคติของเด็กเสียไปเสียอีก

การจัดการศึกษามีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากที่สุด ครูจึงต้องเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น หากครูจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้กิจกรรมที่สื่อความหมายได้จริงและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงแล้วสามารถสรุปความจากบทเรียน ก็จะเป็นประโยชน์และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ระบบการศึกษาปัจจุบันมีการนำสื่อมาจัดระบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขสภาพการเรียนการสอนดังกล่าวนั้น จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดและวิธีการที่เหมาะสมเข้ามาช่วย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า การใช้สื่อนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นวิธีการที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งยังเป็นที่น่าสนใจอย่างกว้างขวางซึ่งนับวันก็จะมีความสำคัญมากขึ้น สถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการนำวิธีการใหม่ ๆ มาปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะการใช้สื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เช่น การสอนโดยชุดการสอนแบบโปรแกรม การสอนด้วยบทเรียนโมดูล การจัดศูนย์การเรียนรู้ การสอนแบบร่วมมือกันและบทเรียนสำเร็จรูป จึงเป็นสื่อที่น่าสนใจสามารถนำมาช่วยส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้

บทเรียนสำเร็จรูปจัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีลักษณะเป็นการผสมผสานสื่อการเรียนรู้ที่จัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุกล่อง ซอง หรือกระเป๋า โดยวิธีการสร้างที่เป็นระบบช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นสื่อที่สามารถศึกษาได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และเหมาะสมกับผู้เรียนทุกกลุ่มโดยเฉพาะบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ซึ่งเป็นสื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นักเรียนจะเรียนในแต่ละชุดได้ตามความสามารถของตน โดยไม่มีการแข่งขันหรือการรอคอยผู้อื่น ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สื่อการเรียน วิธีการเรียน กำหนดเวลาในการทำประเมินผลได้ด้วยตนเองทั้งยังสามารถเรียนได้ตามลำพังหรือปรึกษาหรือการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน หรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ ช่วยให้ครูผู้สอนวัดและประเมินผลได้ ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากผลงานวิจัยหลาย ๆ ท่าน พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมี ผลทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังเช่น นิตยา ผูกเชว (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการอ่านตีความ มีประสิทธิภาพ 92.00/92.40 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อารินทร์ ตลับทอง (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำ การศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำมีประสิทธิภาพ 80.06/85.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาและมีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งที่น่าจะนิยมใช้กันทั่วไป ในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สมหญิง เจริญจิตรกรรม (2529: 53) ที่กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปใช้กันแพร่หลายในต่างประเทศทั้งในระดับ บัณฑิตศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา เป็นเครื่องช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูปสอนได้ดีในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคม ฯลฯ สำหรับวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือในการศึกษาหา

ความรู้ในสรรพวิทยาการสาขาต่าง ๆ จึงสมควรที่จะส่งเสริมให้นำบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น นอกจากนี้แล้ว ชูติกาญจน์ แยกโคกสูง (2547: 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทเรียนสำเร็จรูปว่า การนำบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการสอนกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทยน่าจะเป็นวิธีแก้ปัญหาหนึ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาได้ทั้งป้ ญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการใช้สื่อ ปัญหาของครูผู้สอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่เน้นกระบวนการคิดและปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนหลักภาษาไทยให้น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
5. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

2. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนนำมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 199 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วใช้วิธีจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 วิธี คือ

1. การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. การสอนตามคู่มือครู

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย
2. ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 18 คาบ คาบละ 50 นาที กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ รวมเวลาที่ใช้ทดลองสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทยเรื่องคำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาจากวรรณสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และหนังสือแบบเรียนของกระทรวง ศึกษาธิการ โดยพิจารณาเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ จาก บทเรียนสำเร็จรูปแบบลิเนีย หรือแบบเส้นตรง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใน เรื่องคำไทยแท้ และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับบทเรียนสำเร็จรูป มีทั้งหมด 6 หน่วย ใช้เวลาเรียน 18 คาบ (คาบละ 50 นาที) ขั้นตอนในการสอนมีดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

3.1.1 นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้อ่านมาจากแบบเรียนแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและเตรียมความพร้อมที่จะเรียนต่อไป

3.1.2 ชักถามและทบทวนความรู้ที่ได้เรียนมา

3.2 ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.1 ครูแจ้งจุดประสงค์และอธิบายการใช้บทเรียนสำเร็จรูป นักเรียนทำความเข้าใจในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป และอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละคาบ

3.2.2 นักเรียนศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรมตามแต่ละขั้นตอนในบทเรียนสำเร็จรูปภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.2.3 นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากบทเรียนสำเร็จรูป

3.2.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลงาน

3.3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลงานพร้อมทั้งบันทึกลงในสมุด

3.4 ขั้นประเมินผล

นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทในบทเรียนสำเร็จรูป หากผ่านเกณฑ์ให้เรียนในหน่วยต่อไป หากไม่ผ่านให้ย้อนกลับไปศึกษาบทเรียนใหม่แล้วทำแบบทดสอบจนผ่าน

4. **ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป** หมายถึง การนำบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป โดยพิจารณาจากผลการทดสอบของนักเรียน

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ผลจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ผลจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80

5. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินไปตามกิจกรรมที่เสนอแนะในคู่มือครู โดยใช้วิธีการบรรยาย อธิบาย ชักถาม แบ่งกลุ่มทำงานเพื่อระดมความคิด นำเสนอผลงาน ทำแบบฝึกหัด และทำกิจกรรมตามความเหมาะสมกับการเรียนรู้ซึ่งจะใช้สื่อที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยยึดตามแนวทางการปฏิบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟังมาจากสื่อต่าง ๆ ที่กำลังอยู่ในความสนใจและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่จะเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนต่อไป

5.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2.1 แจกจุดประสงค์ เพื่อบอกให้ทราบว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะต้องมีความสามารถในด้านใดบ้าง

5.2.2 ทบทวนความรู้เดิม

5.2.3 เสนอเนื้อหาใหม่ เป็นการอธิบายเนื้อหา และใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มาประกอบการสอน เช่น ใบความรู้ บัตรคำ แถบประโยค แถบบันทึกลีเสียง รูปภาพ เกม เป็นต้น ตามความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

5.2.4 ให้แนวทางในการเรียนรู้ เพื่อชี้แนะการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้ตัวอย่าง การใช้คำถามเพื่อเป็นการกระตุ้นการใช้ความคิด โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับสมรรถภาพของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของบทเรียน

5.2.5 การฝึกปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้หลักภาษาไทยจากเรื่องที่เกี่ยวข้องและทำกิจกรรมตามที่กำหนด

5.3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาและเรื่องที่เรียนพร้อมสรุปแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

5.4 ขั้นประเมิน

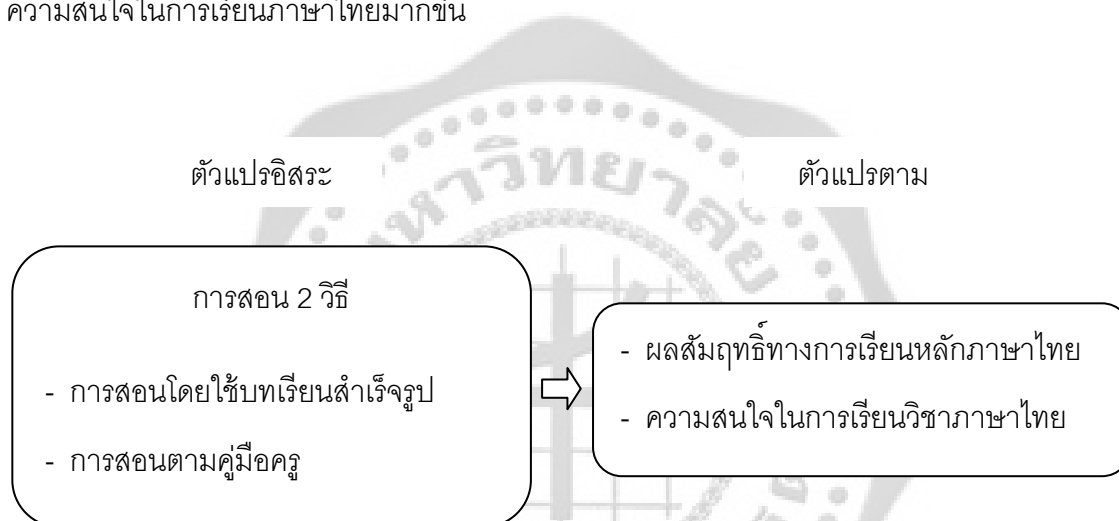
นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทดสอบท้ายบท

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ซึ่งวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ในด้านทักษะการใช้ภาษาที่เป็นปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

7. **ความสนใจในการเรียนภาษาไทย** หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ พอใจ เอาใจใส่ ต่อการเรียนภาษาไทยและมีความกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสมัครใจและเต็มใจในการเรียนภาษาไทยซึ่งสามารถวัดได้จากการตอบแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูว่ามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและสามารถเพิ่มความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยแตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

5. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลอง
และหลังการทดลองแตกต่างกัน



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.2 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.3 คุณประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.4 รูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.5 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.6 จิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.7 หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.8 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.9 บทบาทของผู้สอนในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.10 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการเรียนภาษาไทย
 - 2.1 ความหมายของความสนใจ
 - 2.2 การสร้างความสนใจในกระบวนการเรียนการสอน
 - 2.3 การวัดความสนใจ
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.6 แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.7 ลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่ดี
 - 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

1.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

มีนักการศึกษาให้ความสนใจและสนับสนุนการใช้บทเรียนสำเร็จรูป แต่ใช้ชื่อเรียกต่างกัน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโปรแกรม โปรแกรมการเรียน โปรแกรมการสอน ซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกันกับคำภาษาต่างประเทศหลายคำเช่น programmed instruction, auto-instruction, automated instruction, auto-instruction programming, self-teaching, self-instructional program (ทิวาวรรณ คำดวง. 2531: 10)

นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปที่คล้ายคลึงกันดังนี้
 ทองพูล บุญอึ้ง (2535: 75) กล่าวถึงความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้ บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรมเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหาวัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และมีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ โดยการเฉลยคำตอบให้ทันที ซึ่งกำหนดเนื้อหาที่แบ่งเป็นตอนย่อย ๆ หรือกรอบ หรือเฟรม (Frame) มีคำถามให้นักเรียนคิด ทำกิจกรรม หรือตอบ แล้วเฉลยให้ทราบทันทีจึงถือได้ว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

บุญชม ศรีสะอาด (2537: 76) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) คือ สื่อการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง จะเร็วหรือช้าตามความสามารถของแต่ละบุคคลโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหลาย ๆ กรอบ (Framed) แต่ละกรอบจะมีเนื้อหาที่เรียบเรียงไว้ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยมีส่วนที่ผู้เรียนจะต้องตอบสนองด้วยการเขียนคำตอบ ซึ่งอาจอยู่ในรูปเติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบ ฯลฯ และมีส่วนที่เป็นเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง อาจอยู่ข้างหน้าของกรอบนั้น หรือกรอบถัดไป หรืออยู่ที่ส่วนอื่นของบทเรียนก็ได้ บทเรียนที่สมบูรณ์จะมีแบบทดสอบความก้าวหน้าของการเรียน โดยทำการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน แล้วพิจารณาว่าหลังเรียนมีผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนมากกว่าก่อนเรียนมากน้อยเพียงใด

ธีระชัย ปุรุณโชติ (2539: 7) กล่าวถึงบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่าบทเรียนสำเร็จรูป คือบทเรียนที่เสนอเนื้อหาของวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นขั้นตอนย่อย ๆ มักอยู่ในรูปของ “กรอบ” หรือ “เฟรม” (Frame) โดยการเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนคิดและตอบแล้วเฉลยคำตอบให้ทราบทันที โดยมากบทเรียนสำเร็จรูปมักจะเป็นรูปของสิ่งพิมพ์ที่เสนอความคิดรวบยอดที่จัดลำดับไว้เป็นอย่างดี

สมบัติ ขวัญดี และเสนาะ สมานหมู่ (2542: 37) ได้กล่าวถึงความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้ บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการเรียนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมการเรียนและประเมินผลด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 53) ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่าเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ที่ต้องการ วิธีการ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้และมีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ จึงถือว่าเป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและจะไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 17) ได้ให้ความหมาย บทเรียนสำเร็จรูป คือ บทเรียนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในบทเรียนแต่ละบทเรียนสามารถด้วยตนเองโดยเริ่มจากเนื้อหาสาระง่าย ๆ ไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นตามลำดับ เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

นิตยา ผูกเพชร (2551: 10) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า บทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีกา รกำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และเนื้อหาจะถูกแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยมีการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายากใช้สื่อ อหลากหลายมีลักษณะเป็นสื่อผสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลนักเรียนจะสามารถทราบผลการตอบคำถามของตนเองทันที

อารินทร์ ตลับทอง (2553: 20) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า เป็นบทเรียนที่ลำดับการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดเตรียมการสอนตามลำดับขั้น การเรียนรู้เริ่มจากง่ายไปหายาก ให้ความรู้ทีละน้อยและต่อเนื่อง มีคำถาม เฉลยกิจกรรมเพื่อตรวจสอบความเข้าใจเป็นระยะ ๆ อย่างอิสระเต็มที่ และผู้เรียนสามารถประเมินความรู้ได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล

จากความหมายที่นักการศึกษาให้ไว้ พอที่จะสรุปความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปเป็นบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามกำลังความสามารถของตนเองซึ่งมีการจัดเตรียมการสอนตามลำดับขั้น เนื้อหาแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่เสนอให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นขั้น ๆ ที่เรียกว่า กรอบ (Frame) โดยเนื้อหาจะเริ่มจากสิ่งง่ายไปยังสิ่งที่ยากจนผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองทันที โดยบทเรียนจะมีเฉลยคำตอบไว้เพื่อเป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะศึกษา หน่วยต่อไป การจัดหน่วยนั้น อาศัยตามหลักจิตวิทยา เช่น หลักการเสริมแรงหลักการตอบสนอง หลักแห่งความพอใจ โดยยึดหลักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมเป็นหลัก

1.2 ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป

ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป คือ การจัดแบ่ง เนื้อหาวิชาออกเป็นส่วนย่อย ๆ จัดลำดับ เป็นเหตุเป็นผล เริ่มจากง่ายไปหายาก นักเรียนจะได้เรียนไปที่ละขั้นตอน และจะ ได้รับบทเรียนไปที่ละ น้อยและหลังจากศึกษาแต่ละขั้นย่อยแล้วมีการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองของอาจจะเป็นการตอบคำถาม หรือแก้ปัญหาโจทย์แ ต่ละขั้นย่อย ๆ เรียกว่า กรอบ (Frame) เมื่อตอบคำถามแล้วก็จะมีคำตอบที่ ถูกต้องให้ตรวจสอบ อกว่าที่ทำไปนั้นถูกต้องหรือไม่ บทเรียนสำเร็จรูปนี้แต่ละ กรอบจะมีส่วนประกอบที่ สำคัญ ๆ ซึ่ง ออร์พันท์ ประสิทธิ์วิรัตน์ (2528: 86-87) ได้อธิบายส่วนประกอบแต่ละกรอบว่ามี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เรียกว่า ส่วนที่เป็นเหมือนสิ่งเร้า ได้แก่ เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่านหรือศึกษา

ส่วนที่ 2 เรียกว่า ส่วนที่เป็นการตอบสนอง เป็นส่วนที่เป็นคำถามหรือโจทย์ เพื่อให้ นักเรียนตอบคำถามหรือโจทย์นั้น

ส่วนที่ 3 เรียกว่า ส่วนที่ให้นักเรียนได้ตรวจสอบคำตอบ ซึ่งส่วนนี้เองที่ทำให้ นักเรียน ได้ความรู้และรู้ผลในการเรียน ซึ่งอาจเรียกว่า เป็นตัวเสริมแรง เพราะถ้า นักเรียนตรวจสอบพบว่า คำตอบถูกต้อง ก็แสดงว่าได้รับการเสริมแรง มีผลให้พยายามเรียนต่อไป

บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2543: 41) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของบทเรียนสำเร็จรูปสรุปไว้ว่า

1. เนื้อหาวิชาถูกแบ่งออกย่อย ๆ เรียกว่า “กรอบ” และกรอบเหล่านี้จะเรียงลำดับ จากง่ายไปหายากโดยมีขนาดแตกต่างกันตั้งแต่ประโยคหนึ่งจนถึงข้อความเป็นตอน ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ไปที่ละน้อย จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่ความรู้ใหม่เป็นการสร้างความสนใจภายในตัว

2. ภายในกรอบแต่ละกรอบจะต้องให้ผู้เรียนมีการตอบสนอง เช่น ตอบคำถามหรือ เติมข้อความลงในช่องว่าง ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจ ในเนื้อหาที่ได้จากการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของบทเรียน

3. ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงย้อนกลับทันที คือ จะได้รับคำตอบที่ถูกต้องทันทีซึ่งทำ ให้ผู้เรียนทราบว่าคำตอบของตนถูกหรือผิดและสามารถแก้ไขความเข้าใจผิดของตนได้ทันที

4. การจัดเรียงลำดับหน่วยย่อย ๆ ของบทเรียนต่อเนื่องกันไปตามลำดับจากง่ายไป หายาก การนำเสนอเนื้อหาในแต่ละกรอบ ควรลำดับขั้นของเรื่องให้ชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ และทำให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเรื่องนั้นโดยตรง ผู้เรียนตอบคำถามแต่ละกรอบตามวิธีที่กำหนด

5. ผู้เรียนค่อย ๆ เรียนเพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ ทีละขั้น

6. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาศึกษาบทเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน

7. บทเรียนสำเร็จรูปได้ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะไว้แล้วมีผลทำให้สามารถวัดได้ว่าบทเรียน นั้น ๆ ได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่

8. บทเรียนสำเร็จรูปยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นเกณฑ์ จะต้องนำบทเรียนที่เขียนแล้วไปทดลองใช้กับผู้ที่สามารถใช้บทเรียนนั้นได้เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

จากหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูปและลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปสรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยลดภาระแก่ครูผู้สอน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้และแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเด่นชัด

1.3 คุณประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปมีคุณค่าหลายด้าน จากการสรุปของนักเทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น ประหยัด จิระวรพงศ์ (2522: 157) ได้กล่าวไว้คือ

1. ช่วยเหลือและส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ช่วยให้บทเรียนง่ายขึ้น
2. ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ไม่มีโอกาสเข้ามาศึกษาในสถาบันศึกษา ใช้ศึกษาด้วยตนเองได้ และใช้เวลานานเท่าใดก็ได้ตามความพอใจของผู้เรียน
3. ช่วยเสริมบทเรียนให้กับผู้ที่เรียนช้าหรือขาดเรียนให้สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้ ด้วยมีการเสริมแรงเกิดขึ้นเนื่องจากการทราบดีผลตอบสนองในทันทีทันใด ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจและความสนใจแก่นักเรียน
4. ประหยัดเวลาเพราะผลจากการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปสามารถสอนเนื้อหาได้มากกว่าวิธีการสอนอื่น ๆ ใช้เวลาน้อยกว่าและช่วยแบ่งเบาภาระการสอนของครู
5. บทเรียนสำเร็จรูปบางชนิดมีสื่อประกอบหลายรูปแบบ เช่น มีรูปภาพ ช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสได้หลายทาง ทำให้จำได้ง่าย เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
6. การถ่ายทอดเริ่มจากง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้ได้ทุกระดับตามเนื้อหาบทเรียนได้ เป็นการตอบสนองในเรื่องความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. ช่วยให้ครูทำงานน้อยลง เกี่ยวกับการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อจะได้นำเวลาไปใช้ในการเตรียมบทเรียนอื่นที่ยังยากลึกซึ่งก้าวหน้ายิ่งต่อไป
8. แก้ปัญหาการขาดแคลนครูเพราะครูคนเดียวอาจจะควบคุมนักเรียนให้เรียนบทเรียนสำเร็จรูปได้คราวละหลายสิบคน

สุนันท์ ปัทมคม (2523: 9) กล่าวว่าข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปดังนี้

1. นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนไปตามความสามารถของตนเอง คล้ายกับได้เรียนกับครูตัวต่อตัว

2. อาจทำให้ครูทำงานน้อยลงด้านการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ครูมีโอกาสนำเวลานั้นไปใช้ในการเตรียมการสอน

3. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน เพราะมีการเฝ้าให้ตอบ ถึงแม้ว่าจะตอบผิดก็สามารถแก้ไขความเข้าใจผิดได้ทันทีแต่ก็มีข้อจำกัดที่ว่า

3.1 ไม่อาจสอนแทนครูได้อย่างสิ้นเชิง เพราะนักเรียนต้องการคำชี้แจงของครูอยู่แบบเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นเพียงผู้ช่วยครู

3.2 เนื้อหาวิชาที่ต้องการตอบส นองในแง่ความคิด เช่น เรียงความจะใช้ไม่ได้ผลและบทเรียนบางบทก็ไม่ตอบสนองก่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.3 การที่เด็กมีความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้น เด็กเก่งอาจจะทำเสร็จได้เร็วและไม่มีอะไรทำอีก จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ครูผู้ควบคุมจึงต้องระมัดระวัง คอยเพิ่มงานพิเศษให้

สรุปได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสามารถเรียน เป็นกลุ่ม หรือเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวาง เป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบวัดประเมินผลความรู้ของตนเองได้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนในทันที

1.4 รูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปมีรูปแบบที่แตกต่างกัน เนื่องจากใช้สื่อในการถ่ายทอดความรู้แตกต่างกัน ซึ่ง อาคัม จันทรสุนทร และชาวลิต ชำนาญ(2521: 202) ได้อธิบายความแตกต่างของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีความแตกต่างกันเพราะอาจใช้สื่ออย่างใดก็ได้ เช่น อาจเป็นรูปแบบหนังสืออ่านเป็นเทปบันทึกเสียงให้ฟัง เป็นรายการทางโทรทัศน์ วิดยู ฟิล์มสตริป ใช้ชมหรืออาจเป็นเครื่องกลก็ได้ นอกจากรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปแล้วสิ่งที่สำคัญจะต้องสามารถถ่ายทอดบทเรียนได้

บทเรียนสำเร็จรูปจะต้องอาศัยสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาแก่นักเรียน ซึ่ง บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (2519: 19) ได้อธิบายเกี่ยวกับสื่อใช้กับ บทเรียนสำเร็จรูปจะใช้กับสื่อ 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. เครื่องสอน เป็นเครื่องหรือสื่อประติ ชรัฐขึ้นมาสำหรับใช้กับนักเรียน ตัวเครื่องมีรูปร่างลักษณะต่างกันออกไป มักใช้กับไฟฟ้า เพราะส่วนใหญ่เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์บทเรียน อาจจะใช้บันทึกในแผ่นกระดาษ สไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง ฟิล์มหรือเจาะเป็นบัตร ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อนำมาใช้กับเครื่องสอนผู้เรียนก็สามารถเรียนได้โดยปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนที่เครื่องสอนหรือบทเรียนสั่งให้ทำ

2. หนังสือเรียนสำเร็จรูป คือบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรากฏ ในรูปเล่มหนังสือหรือ หน้ากระดาษ หลักการก็คือ นำบทเรียนมาย่อเป็นหน่วย ข้อหรือกรอบ เริ่มต้นจากง่ายไปหายาก นักเรียนสามารถทราบคำตอบได้ทันที แล้วจึงข้ามไปเรียนหน่วยหรือข้อต่อไป หนังสือบทเรียนสำเร็จรูป อาจจะใช้เรียงกันตามลำดับหน่วย ข้อ หรืออาจจะเป็นหนังสือสลับหน้าก็ได้ เมื่ออ่านไปถึงหน่วยใดข้อใดข้อหนึ่งแล้วหนังสือจะมีคำสั่งให้ผู้เรียนข้ามไปเรียนหน้าใดหน้าหนึ่ง โดยไม่ต้องเรียงหน้ากัน

บทเรียนสำเร็จรูปจะถูกนำมาสร้างในลักษณะต่าง ๆ กัน ตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ เช่น ในลักษณะของเครื่องช่วยสอน หรือบทเรียนสำเร็จรูป ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะใดก็ตาม บทเรียนสำเร็จรูปจะมีลักษณะที่สำคัญ ซึ่งบุญเกื้อ ควรหาเวช (2530: 31-32) ได้กล่าวไว้ว่า

1. กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนและสามารถวัดได้จริง
2. เนื้อหาวิชาจะถูกแบ่งออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ หรือหน่วยย่อย ๆ แล้วนำมาจัดลำดับแต่ละชั้น หน่วยย่อย ๆ นั้นเรียกว่า กรอบ (Frame) แต่ละกรอบอาจมีความสั้นยาวแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม
3. จัดเรียงลำดับกรอบของบทเรียนควรต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีการย้ำทวน และให้ผู้เรียนได้ทดสอบกับตนเองตลอดเวลา
4. ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองหรือมีส่วนร่วมในการเรียนจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และมีทักษะในเรื่องที่เรียน
5. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ผู้เรียนสามารถตรวจสอบคำตอบด้วยตนเองได้ทันที จากคำตอบและอาจมีคำอธิบายเพิ่มเติมให้ด้วย
6. มีการเสริมแรงทุกระยะ ขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการเรียนต่อไป การเสริมแรงนี้อาจอยู่ในรูปคำชม หรือการที่ผู้เรียนรู้ว่าตนเองทำได้ถูกต้องแล้ว
7. ไม่จำกัดเวลาในการเรียน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนตามความสามารถของแต่ละคน คนอ่อนอาจใช้เวลามากกว่าคนเก่ง แต่ก็สามารถเรียนได้สำเร็จเช่นกัน
8. มีการวัดผลที่แน่นอน คือ การทดสอบย่อยก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเกิดความก้าวหน้าในการเรียน

สรุปได้ว่า รูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปอาจจะเป็นเครื่องมือช่วยสอนหรือเป็นสื่อทางเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับการนำเครื่องมือเหล่านั้น ๆ ไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

1.5 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 55-57) กล่าวถึง ลักษณะของการเขียนบทเรียนสำเร็จรูป ปัจจุบันที่นิยมเขียนมีอยู่ 3 ประเภท คือ

1. บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programmed) บทเรียนจะจัดเรียงเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย ๆ ตั้งแต่ง่ายไปยาก ผู้เรียนจะต้องเริ่มเรียนจากหน่วยแรกไปตามลำดับจนกระทั่งถึงหน่วยย่อยสุดท้ายของบทเรียน จะข้ามหน่วยหนึ่งหน่วยใดไม่ได้ เพราะสิ่งที่เรียนจากหน่วยแรกจะเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนหน่วยถัดไป การตอบสนองของผู้เรียนจะใช้วิธีให้คำตอบประเภทถูก ผิดหรือเติมคำลงในช่องว่าง โดยให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบด้วยตนเองในหน่วยย่อยถัดไป ถ้าตอบถูกให้เรียนต่อ ถ้าตอบผิดจะต้องย้อนไปเรียนในกรอบที่ผ่านมา และมีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ

หลักการของบทเรียนสำเร็จรูปในหน่วยย่อยจะแยกเป็นกรอบ โดยกรอบแรกจะเป็นกรอบให้ความรู้ กรอบต่อมาจะเป็นกรอบกิจกรรม ตามด้วยกรอบเฉลย และการเสริมแรงให้กับผู้เรียน เรียงตามลำดับไปจนกว่าจะจบเนื้อหา และในช่วงสุดท้ายอาจเป็นกรอบสรุปหรือกรอบจบดังภาพประกอบ

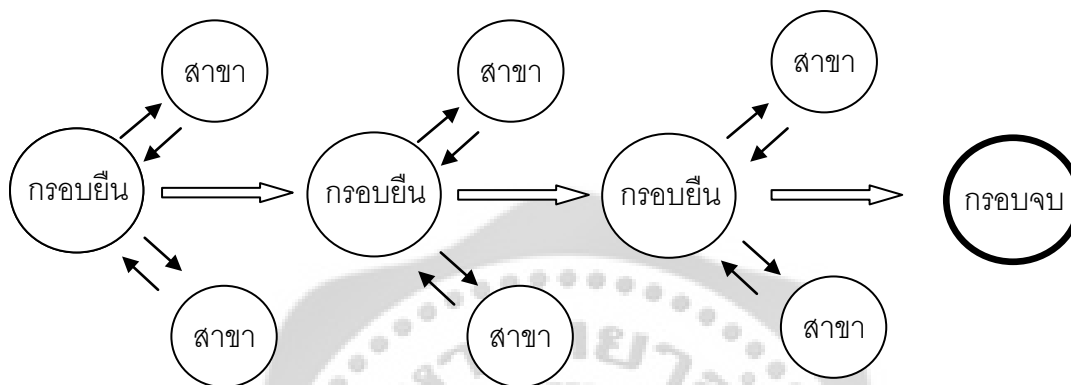


ภาพประกอบ 2 แผนภาพประกอบการเขียนกรอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง(Linear Programmed)

ที่มา: สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547: 55).

2. บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Programmed) การสร้างบทเรียนชนิดนี้มีลำดับการเขียน เช่นเดียวกับบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงแต่จะมีการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมแยกไปในบางกรอบ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่ยังไม่เข้าใจให้เกิดความเข้าใจแนวคิดและวัตถุประสงค์ของบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนคนใดมีความเข้าใจเรื่องที่ศึกษาดีแล้ว ก็สามารถเรียนในกรอบต่อ ๆ ไปได้เลย โดยไม่ต้องศึกษาเนื้อหาในกรอบที่แยกเพิ่มเติมนี้ หรือในบางเนื้อหาที่ต้องการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความสามารถของตน ดังนั้นลักษณะของบทเรียนจะแตกกิ่งแตกสาขาออกไปในเรื่องย่อย ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสามารถของตน ซึ่งบทเรียนแบบนี้จะตอบสนองต่อ หลักการความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

ในหลักการของบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา จะประกอบไปด้วยกรอบหลัก ซึ่งทุกคนจะต้องเรียน จะเรียกว่า กรอบยี่น จะบรรจุเนื้อหาหลักของบทเรียน หากผู้เรียนมีปัญหาไม่เข้าใจในบทเรียนหลัก ก็จะมีคำสั่งเชื่อมโยงให้ไปศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในกรอบสาขา เมื่อเข้าใจดีแล้วก็จะกลับมาศึกษายังกรอบหลักต่อไป ดังนั้นผู้เรียนจะเรียนรู้ในเรื่องเดียวกันแต่ ก้าวไปในลักษณะหรือเส้นทางที่แตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละบุคคลดังภาพประกอบ



ภาพประกอบ 3 แผนภาพประกอบกรเขียนกรอบบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา(Branching Programmed)

ที่มา: สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547: 56).

3. บทเรียนสำเร็จรูปแบบไม่แยกกรอบ เป็นบทเรียนที่เสนอเนื้อหาทีละน้อยๆ ตามลำดับขั้น มีคำถามและมีเฉลย หรือแนวตอบ ไว้ให้ตรวจสอบได้ทันที โดยไม่เสนอเนื้อหาในรูปของกรอบแต่เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเหมือนกับเขียนบทความหรือตำรา แตกต่างกันแต่เพียงว่าบทเรียนประเภทนี้มีการถามตอบให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ และเสริมแรงให้กับผู้เรียน ในช่วงจบเนื้อหาแต่ละหน่วยย่อยตัวอย่างของบทเรียนแบบนี้ ได้แก่ บทเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งจะเสนอบทเรียนตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อหน่วยเรียน
2. ชื่อหัวเรื่อง
3. แนวคิดหรือแนวคิดหลัก
4. วัตถุประสงค์
5. เนื้อหา
6. กิจกรรมหรือคำถาม
7. แนวตอบ

จากลักษณะของการเขียนบทเรียนสำเร็จรูป ที่นิยมเขียนกันในปัจจุบันสรุปได้ว่าเป็นรูปแบบที่น่าสนใจทั้งสิ้น แต่ผู้วิจัยได้เลือกดำเนินการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปแบบ เส้นตรง ทั้งนี้เพราะสามารถจัดการเรียนรู้ได้ง่ายเนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนได้ที่ละชุด ๆ ในแต่ละชุดประกอบด้วยกรอบความรู้ แต่ละกรอบจะบรรจุข้อมูลเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปจนถึงยาก เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญาและยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วย

1.6 จิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 160) และ วิทยาลัย มาศจรัส (2548: 18-20) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้ บทเรียนสำเร็จรูปจัดทำขึ้นโดยแนวความคิดพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (S-R Bond Theory) ที่เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) และทฤษฎีของสกินเนอร์ที่เน้นเรื่องการเสริมแรงแก่ผู้เรียน (Reinforcement) และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และให้นักเรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจะได้ผลช้าหรือเร็วก็เป็นไปตามความสามารถของแต่ละคน

1. ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (S-R Bond Theory) ซึ่งเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (Response) ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) เป็นนักการศึกษาและนักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการเรียนรู้โดยอาศัยวิธีการวิทยาศาสตร์ จนค้นพบและสรุปเป็นทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) ทฤษฎีของธอร์นไดค์ที่นำมาใช้เป็นพื้นฐานของการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปนั้น ธอร์นไดค์กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้สำคัญไว้ 3 ประการได้แก่

1.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) มีใจความว่าเมื่อมีความพร้อมที่จะตอบสนอง หรือแสดงพฤติกรรมใด ๆ ถ้ามีโอกาสได้กระทำย่อมเป็นที่พอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะตอบสนอง หรือแสดงพฤติกรรมการบังคับให้กระทำย่อมทำให้เกิดความไม่พอใจ

1.2 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) มีใจความว่าการที่มีโอกาสได้กระทำซ้ำ ๆ ในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จะทำให้พฤติกรรมนั้น ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การฝึกหัดที่มีการควบคุมที่ดีจะส่งเสริมผลต่อการเรียนรู้

1.3 กฎแห่งเหตุผล (Law of Effect) มีใจความว่าการเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจะดียิ่งขึ้น เมื่อผู้เรียนแน่ใจว่าพฤติกรรมตอบสนองของตนถูกต้อง การให้รางวัลจะช่วยส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ อีก

2. ทฤษฎีของสกินเนอร์ (BF. Skinner) สกินเนอร์แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดสนใจศึกษาเรื่องราวพฤติกรรมของมนุษย์โดยอาศัยพื้นฐานทางธรรมชาติและลักษณะของมนุษย์เสริมต่อจากทฤษฎี S-R ของธอร์นไดค์ไว้ 3 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ เงื่อนไขของการตอบสนอง (Operant Conditioning) การเสริมแรง (Reinforcement) และความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ทฤษฎีของสกินเนอร์ที่นำมาใช้ในบทเรียนสำเร็จรูปที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เงื่อนไขของการตอบสนอง (Operant Conditioning) ได้แก่ พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกจะเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับ การตอบสนองอัตราการแสดงออกของพฤติกรรม

2. การเสริมแรง (Reinforcement) ได้แก่ สิ่งเร้าที่ทำให้ อัตราการแสดงออกของพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการและตัดหรือจำกัดพฤติกรรมบางอย่างออกไปได้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้เร็วสามารถนำเวลาที่เหลือไปทำกิจกรรมอื่นโดยไม่ต้องรอผู้เรียนที่เรียนช้า ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนที่เรียนช้าก็สามารถจะเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ จากบทเรียนสำเร็จรูปได้ตามศักยภาพของตนเอง โดยไม่ถูกบีบบังคับว่าจะต้องเรียนจบเนื้อหาสาระที่ผู้สอนกำหนดพร้อมกับผู้เรียนที่เร็ว โดยที่ตนเอง “ไม่เกิดการเรียนรู้” อย่างแท้จริง

จากทฤษฎีของธอร์นไดค์และทฤษฎีของสกินเนอร์เมื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป จะมี ส่วนสำคัญในการนำพาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามหลักการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
2. ผู้เรียนได้ประเมินตนเองและทราบคำตอบทันที
3. มีการเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในส่วนที่ปฏิบัติได้ถูกต้องและมีความพยายามที่จะแก้ไขส่วนที่บกพร่อง
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยตามลำดับขั้น จากง่ายไปยากตามศักยภาพและตามความสามารถของแต่ละคน

1.7 หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ธีระชัย ปุณณโชติ (2539: 25) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปไว้ ดังนี้

1. คำนึงถึงตัวผู้เรียนได้แก่ อายุพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์เดิมทักษะความสามารถในการเรียน และความต้องการของผู้เรียน
2. คำนึงผลที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ของบทเรียนว่าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร

3. คำนี้ถึงแบบของบทเรียนว่าควรเสนอในรูปแบบใด คือ แบบเส้นตรง แบบสาขา หรือแบบไม่แยกกรอบ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียน และวัตถุประสงค์เช่น เนื้อหาเป็นประเภท ความรู้ ความจำ หรือความคิดเห็น ผู้เรียนเป็นนักเรียนเก่งหรืออ่อน ฯลฯ

4. ไม่มีการจำกัดเวลาของผู้เรียน การเรียนจะดำเนินไปตามอัตราความสามารของ แต่ละบุคคล โดยไม่ต้องคำนึงถึงการทำให้เสร็จก่อนหรือเสร็จหลังผู้อื่น

5. เนื้อหาวิชาจะต้องจัดแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องใหญ่ ๆ ก่อนแล้วเรียงเป็นหัวเรื่องย่อย ๆ เขียนเนื้อหาเป็นหน่วยย่อยเล็ก ๆ แต่ละหน่วยย่อยจะต้องทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหน่วยย่อย ถัดไป เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดำเนินไปที่ละน้อย ๆ ทีละขั้น พยายามอย่าให้มีการกระโดดข้ามลำดับของ เนื้อเรื่อง จัดลำดับเรียงเนื้อหาง่าย ๆ ไปหาที่ยากขึ้นตามลำดับ

6. ให้มีเนื้อหาและคำอธิบายที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

7. เนื้อหาแต่ละกรอบควรเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจนถูกต้อง ตามหลักภาษาและ เหมาะสมกับเนื้อหาความรู้ วัยของผู้เรียน เนื้อเรื่องถูกต้องตามหลักวิชา มีความต่อเนื่องกันในแต่ละ กรอบ

8. แต่ละกรอบจะต้องนำเสนอเนื้อหาเฉพาะเรื่องอย่างชัดเจน และมีคำถามหรือ คำสั่งให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเรื่องนั้นโดยตรง และไม่ควรมีความรู้ใหม่เกินกว่า 1 อย่าง

9. ให้มีการย้ำทบทวน และทดสอบตนเอง

10. จะต้องให้ผู้เรียนรู้ผลของคำตอบว่าถูกหรือผิดทันที เพื่อช่วยการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นกาให้การเสริมแรงในทันทีด้วย

11. มีการชี้แนะคู่กันไปกับการตอบสนอง

12. ลดการชี้แนะ และการนำทางออกไปทีละน้อย จนกว่าจะหมดโดยสิ้นเชิงเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถตอบสนองด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องที่สุด

สรุปได้ว่าหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปนั้นมีสิ่งสำคัญ ๆ ที่ควรคำนึงถึง คือความแตกต่างระหว่างของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน วัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด รูปแบบ เนื้อหา วิธีการ และ ภาษาที่ใช้เหมาะสมถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผล ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียน ลดการชี้แนะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ศักยภาพของตนอย่างเต็มความสามารถ

1.8 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547: 58-59) ได้กล่าวถึง การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปมีขั้นตอน การสร้างดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดประกอบของบทเรียนสำเร็จรูปและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนจะต้องทราบว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ อะไรบ้างและในการเขียนต้องคำนึงถึงจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ และทฤษฎีของสกินเนอร์ เป็นต้น

2. เลือกลงและวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาที่นำมาจัดทำบทเรียนสำเร็จรูปจะต้องพิจารณาให้เหมาะสม โดยผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ และเหมาะสมกับคาบเวลา มีเนื้อหาที่เป็นความจริง และมีเนื้อหาคงที่

3. กำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของบทเรียน แนวคิดของบทเรียนต้องชี้ชัดลงไปว่าสิ่งสำคัญของเรื่องที่เรียนนั้น มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้เรื่องใด วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในบทเรียน ควรเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สามารถสังเกตและวัดได้

4. กำหนดรูปแบบของบทเรียน ว่าจะเป็นแบบเส้นตรง แบบสาขา หรือแบบไม่แยก กว้างทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและความชำนาญของผู้เขียน

5. การเขียนตัวบทเรียน จะต้องแยกเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ที่เรียกว่า กรอบ โดยเรียงลำดับความยากง่าย จัดเนื้อหาแต่ละกรอบให้พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป และทุกกรอบจะต้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ จะต้องสร้างคำถาม คำตอบ เพื่อให้ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นระยะ ๆ และมีการเสริมแรงด้วย

6. จัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน บทเรียนสำเร็จรูปจะต้องมีคู่มือการใช้สำหรับครู และคำแนะนำสำหรับผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน และจะต้องจัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

7. ทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุงบทเรียน บทเรียนสำเร็จรูปที่จัดทำขึ้นเรียบร้อยแล้ว จะต้อง นำไปทดสอบใช้กับนักเรียน เพื่อหาข้อผิดพลาดบกพร่องและทำการแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้สอนจริง ๆ

8. นำไปใช้และเผยแพร่ บทเรียนที่ทำการแก้ไขปรับปรุงจนเสร็จสมบูรณ์แล้วนำไปใช้สอนได้และเผยแพร่เป็นต้นแบบให้โรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

จากขั้นตอนในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป จะเห็นได้ว่ามี ความสำคัญและ ความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องมีการนำไปทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไขจนมีประสิทธิภาพ จึงจะถือว่าได้เครื่องมือที่มีคุณภาพอย่างแท้จริงและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

1.9 บทบาทของผู้สอนในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

นิพนธ์ ศุขปริดี (2525: 64) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการใช้บทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูปมีไว้สำหรับให้ผู้เรียนได้ เรียนด้วยตนเองดังนั้นผู้สอนไม่จำเป็นต้องสอนผู้เรียนในบทเรียนนั้น ๆ
2. ผู้สอนไม่ควรกำหนดเวลาของผู้เรียนควรให้ผู้เรียนเรียนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเข้าใจหรือบรรลุจุดมุ่งหมายที่มีในบทเรียนนั้น ๆ
3. บทเรียนสำเร็จรูปสามารถใช้ได้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ฉะนั้นผู้สอนไม่ควรไปบังคับให้ผู้เรียนเรียนเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น
4. ผู้สอนควรให้โอกาสผู้เรียนเพื่ออภิปรายปัญหาต่าง ๆ ที่ยังไม่เข้าใจได้
5. ผู้สอนควรชี้แจงวิธีการใช้บทเรียนและการให้การบ้านเพื่อทดสอบดูว่าผู้เรียนเรียนได้ผลมากน้อยเพียงใด
6. ผู้สอนควรให้มีการพักผ่อนระหว่างเรียนบทเรียนบางบทอาจมีความยาวเกินไปจะทำให้ผู้เรียนเบื่อได้ ฉะนั้นจึงควรให้มีการพักได้
7. ผู้สอนควรให้มีการสาธิตในระหว่างการเรียนด้วยเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศให้แก่ผู้เรียนได้สนุกไปกับบทเรียนยิ่งขึ้น
8. ผู้สอนควรวิเคราะห์ดูว่าผู้เรียนได้ผลมากน้อยเพียงใดจากการเรียนบทเรียนนั้น ๆ โดยการให้ผู้เรียนทำข้อทดสอบอีกครั้งหนึ่งหรืออาจใช้วิธีอื่น ๆ ก็ได้

อรพวรรณ พรสีมา (2530: 28-29) ได้กล่าวถึงการ ใช้บทเรียนสำเร็จรูปว่าบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเทคโนโลยีทางการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปต้องคำนึงถึงกิจกรรมของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมของครูแต่บทบาทของครูในห้องเรียนมีความสำคัญเช่นเดียวกับในวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ดังนี้

1. ครูควรทำให้ผู้เรียนเกิดความกล้าที่จะถามคำถามเกี่ยวกับบทเรียนในขณะที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. ครูควรเน้นให้ผู้เรียนทราบถึงความซื่อสัตย์ต่อตนเองเป็นสำคัญในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
3. ครูจำเป็นต้องทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนนำมาใช้กับผู้เรียนเพื่อครูจะได้ช่วยเหลือผู้เรียนได้ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ
4. ครูควรอธิบายกลวิธีในการใช้บทเรียนให้ผู้เรียนฟังอย่างแจ่มชัดเพื่อผู้เรียนจะได้ประสบผลสำเร็จได้ด้วยตนเอง

5. ครูควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจว่าบทเรียนสำเร็จรูปนี้เป็นเครื่องมือสำหรับสอนแต่ไม่ใช่สำหรับสอบ

6. ครูควรสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้ก้าวไปตามความสามารถของตนเองและไม่ควรผลักดันให้ผู้เรียนรีบเร่งจนเกินกว่าเขาจะทำได้

จากการศึกษาการจัดการการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป จะเห็นได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูป จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงความสามารถด้วยตนเองเป็นสำคัญ ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความกล้าคิด กล้าถาม ให้มีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ โดยครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนเท่านั้น

1.10 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528: 290-291) ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่จะนำสื่อที่สร้างไปใช้ควรทดลองแก้ไขปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเสียก่อน เพื่อให้ทราบว่าสื่อนั้นมีคุณภาพเพียงใด มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องอยู่ ซึ่งการประเมินไม่ใช่ประเมินผลนักเรียนแต่เป็นการประเมินผลสื่อโดยการนำสื่อไปทดลองใช้กับคนหลาย ๆ คน หลาย ๆ กลุ่ม แล้วจึงเผยแพร่ นำออกใช้จริง เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อ นั้น อาจจะถูกกำหนดเป็น 90/90 หรือ 85/85 หรือ 80/80 แต่ควรจะเป็นผลมาจากการทดลองใช้ก่อน ในการวิจัยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งหมายความว่า 80 ตัวแรกเป็นคะแนนที่ได้จากการ ทำแบบฝึกหัดโดยเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วน 80 ตัวหลังเป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนโดยเฉลี่ยร้อยละ 80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 525) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องนำมาหาประสิทธิภาพที่สร้างขึ้นดังนี้

1. สำหรับหน่วยงานการผลิตสื่อการสอน เป็นการประกันคุณภาพของสื่อ นั้นว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อน หากผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ดี ก็ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

2. สำหรับผู้ใช้สื่อการสอน สื่อการสอนจะทำหน้าที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง ดังนั้นก่อนนำไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า สื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนเกิด ความรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อการสอนที่ดีมีคุณค่าทางการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. สำหรับผู้ผลิตสื่อการสอน การทดสอบประสิทธิภาพทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจอันจะช่วยให้ ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงงานสมอง เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นฉบับ

ชัยยงค์ พรหม วงศ์ (2540 : 526-527) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อประเภท บทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมของ นักเรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดย กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) ดังนี้

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง คือ ประเมินต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย หลาย ๆ พฤติกรรมซึ่งเรียกว่า กระบวนการ ของนักเรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานกลุ่ม) และรายงานบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย คือ ประเมินผลลัพธ์ของนักเรียนโดยพิจารณาจาก ผลสอบหลังเรียนและสอบปลายภาค

ประสิทธิภาพของสื่อการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ครูผู้สอนคาดหมายว่านักเรียนจะ เปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลสอบหลังจากการเรียนของนักเรียน ทั้งหมด E1/E2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การที่จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณา โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความ จำจะตั้งไว้ 80/80 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติ อาจตั้งไว้ ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็มักได้ผลเท่านั้น

1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

อรไท ผลดี (2522: 73) ได้ทำการวิจัยโดยสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องอิเหนา ตอน ตีកะหมังกุหนิง สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียนบทเรียนและแบบฝึกหัดในบทเรียน ได้ถึงเกณฑ์มาตรฐานและคะแนนทดสอบ ก่อนเรียน บทเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนบทเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย จึงกล่าว ได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องอิเหนา ตอน ตีកะหมังกุหนิง สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้สอนวิชาภาษาไทยให้มีพัฒนาการขึ้นได้

สมพร ยิ้มสกุล (2527: 70-71) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย (ท 032) ทดลองกับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 44 คน ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สถิติที่ระดับ .01 ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มทดลองยังมีทัศนคติเชิงนิมิตต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนทัศนคติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีความสัมพันธ์ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐสินี เฉลิมสิน (2537: 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครู ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พวงเพ็ญ สว่างใจ (2539: บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เพื่อสร้างบทเรียนสำเร็จรูปและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น เรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจยารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นจะใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพราะทำได้ถึงคะแนน 86.33/85.52 และความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัลยา หวังปัญญา (2551: 54) ได้ทำการวิจัยโดยได้สร้างการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงสี่สุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนมีความสามารถในการแต่งโคลงสี่สุภาพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิตยา ผูกเพชร (2551: 56-57) ได้ทำการวิจัยโดยการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพราะทำได้ถึงคะแนน 92.00/92.40 และความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารินทร ตลับทอง (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการสร้างคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 80.06/85.50 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไบรแอน และสมิท (Bryan; & Smith. 1975: 24-25) ได้กล่าวถึงการศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่มหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนาในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะซึ่งทำการทดสอบเป็นเวลา 3 ภาคเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนร้อยละ 60 มีผลการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม ร้อยละ 95 มีความรู้ความสามารถ กับการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74 ชอบที่จะเรียน โดยวิธีการปฏิบัติมากกว่าการเรียนตามปกติ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ บทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ว่า การใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการพัฒ นาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถที่จะพัฒนาทักษะ ะด้านการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่เฉพาะวิชาภาษาไทยเท่านั้นแต่สามารถนำไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ดีเช่นเดียวกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในการเรียนภาษาไทย

2.1 ความหมายของความสนใจ

ความสนใจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ และความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถแล้วยังขึ้นอยู่กับความสนใจอีกด้วย ถ้านักเรียนมีความสนใจต่อครู ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนและต่อวิชาที่เรียนแล้ว นักเรียนจะมีความตั้งใจเรียน อยากรู้ อยากเห็น อยากแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ตนต้องการ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย ตรงข้ามหากนักเรียนมีความสนใจต่ำก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเช่นกัน

ดังนั้น ความสนใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้ มีนักศึกษาและนักจิตวิทยาให้ความหมายของความสนใจไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973: 311) ให้ความหมายว่า ความสนใจ คือความรู้สึกรับชอบหรือการที่เราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกรับชอบนี้อาจจะมีช่วงขณะหนึ่งหรืออาจมีถาวรทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากรู้ อยากเห็นของบุคคลนั้น โดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

เปลื้อง ณ นคร (2523: 235) ให้ความหมายว่า ความสนใจ คืออาการของจิตที่เพ่งเล็งต่อวัตถุหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความใส่ใจหรือภาวะซึ่งประกอบด้วยความอยากรู้ อยากเห็น อย่างรู้สึกตัว และใช้ปัญญา

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528: 233) ให้ความหมายความสนใจว่า เป็นความรู้สึกรับชอบที่ดีต่อสิ่งใดต่อหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบสำคัญ คือ ความถนัด ความต้องการและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

ประสาท อิศรปริดา (2538: 135-136) กล่าวถึงความสนใจตามแนวคิดของกาเย่ ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิต ใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการมีสิ่งเร้าทำให้เกิดความสนใจและตอบสนอง ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ตรวจจับที่มีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้สึกรับชอบหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้ อยากเห็น และความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม นั่นคือความสนใจชี้ให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใครจะได้รับการสอนหรือความพยายามที่จะตอบสนอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมในสิ่งใดแม้จะมีอุปสรรคบ้างก็ไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้น ๆ ง่าย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 41) ให้ความหมายความสนใจว่า เป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อกล่าวถึงความสนใจมักจะพิจารณาความรู้สึกในทางที่ดี มีความรักและความชอบในสิ่งนั้น

โร (เอกสารการสอนชุดวิชา กิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว . 2533: 393; อ้างอิงจาก Roe. 1964) ได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ว่า แรงจูงใจภายในที่เกิดจากแรงกระตุ้นอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลแสดงพฤติกรรม ทำให้มีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเองและทำให้มีผลต่อการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตไปตามวิถีทางที่ถูกต้องและทำให้เกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จของตนเอง

สรุปได้ว่าความสนใจ หมายถึง สิ่งที่บุคคลเกิดความรู้สึกชอบพึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกไปในทางที่ดี ให้ความสนใจ สังเกต นึกถึง แล้วกระทำด้วยความพอใจก่อให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น อยากแสวงหาคำตอบของสิ่งเหล่านั้นซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 การสร้างความสนใจในกระบวนการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะนำ ความสนใจหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูจะต้องคำนึงว่า จะทำอย่างไรจึงจะช่วยนักเรียนให้มีความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพราะนักเรียนในห้องหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับความสนใจแตกต่างกันเนื่องจากความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ในวิชานั้นๆ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้แนวทางในการสร้างความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนดังนี้

สุโท เจริญสุข (2522: 72) ให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของนักเรียนไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณ ความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน โดยนำเรื่องราวหรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้นักเรียนดู
2. ทำบทเรียนให้สนุกโดยใช้อุปกรณ์การสอน หรือเทคนิคการสอนหลายรูปแบบ
3. ทำบทเรียนให้กระจำโดยใช้ถ้อยคำที่ง่าย ๆ หรือเน้นรูปธรรมมากกว่านามธรรม
4. ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนอยู่เสมอ ด้วยการใช้คำถาม ใช้กิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาช่วยสอน
5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียนให้น่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2428: 234) เสนอแนะการสร้างความสนใจไว้ ดังนี้

1. ศึกษาความ ต้องการของ นักเรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน
2. สืบหาพื้นฐานทางด้านความถนัดของนักเรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความถนัดนั้น
3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามที่ยั่วยุและท้าทายความสามารถของนักเรียน พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด เช่น การแสดงออกในความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่ง ตื่นตาตื่นใจสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัดและความสามารถของนักเรียน
4. ให้การเสริมแรง โดยพยายามให้นักเรียนได้รับความสำเร็จในการเรียนรู้ หรือการทำงานนั้น ๆ โดยเลือกให้ตรงกับความถนัด ความสามารถและทำให้นักเรียนสนใจในสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ
5. ชี้ทางหรือให้ทราบความก้าวหน้า ในการทำงานทุกระยะของนักเรียน ทำให้เขามีความสนใจในการทำงานนั้น ๆ ต่อไป

นอกจากนี้สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 180) ได้เสนอแนะวิธีการที่นักจิตวิทยาการศึกษา เชื่อว่าจะสามารถสร้างความสนใจและ ส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียนได้ โดยการปรับปรุงวิธีการของครู ดังนี้

1. จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ท้าทายความอยากรู้อยากเห็น
2. บอกวัตถุประสงค์เฉพาะของบทเรียนให้นักเรียนทราบ
3. พยายามให้งานแก่นักเรียนตามความสามารถและให้โอกาสนักเรียนทุกคนมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนรู้
4. พยายามให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน และแนะให้นักเรียนใช้ข้อมูลย้อนกลับช่วยปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
5. พยายามพบนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการเรียนของนักเรียน
6. บรรยากาศของห้องเรียนต้องปราศจากการขู่เข็ญ หรือต้องเป็นบรรยากาศที่นักเรียนให้ความไว้วางใจในครูว่าเป็นผู้ที่คอยเอื้อการเรียนรู้อันดีของนักเรียนอยู่เสมอ
7. ครูจะต้องเป็นแบบอย่างในการแสดงความกระตือรือร้นในเวลาทีสอน

ดังนั้นการสร้างความสนใจจึงเป็น สิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ครูจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน จะด้วยวิธีใดก็ตามเพราะความสนใจของนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 การวัดความสนใจ

การวัดความสนใจจะให้ผลได้ถูกต้องที่สุดนั้น เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม พัฒนาการทางร่างกาย การศึกษา อาชีพ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม มีนักการศึกษาได้เสนอแนะการวัดความสนใจไว้หลายวิธีด้วยกัน ดังนี้

เฮอร์ลอค (Hurlok. 160-161) เสนอวิธีการวัดความสนใจไว้ 3 วิธี คือ

1. ใช้การสังเกต
2. ใช้การสัมภาษณ์
3. ใช้แบบสอบถาม

ฮอดส์ ลินด์ควิสท์ และแมนน์ (Hawkes Lindquist; & Mann. 1963: 328) เสนอวิธีการวัดความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับเพาเวลล์ (Powell. 1963: 189-192) ไว้ 3 วิธีดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจโดยให้แสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆ ของแบบวัดความสนใจ
2. การใช้แบบสอบถามปลายเปิด โดยให้อิสระในการตอบคำถามต่างๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน
3. การสัมภาษณ์ ทำให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ นั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย เมาร์ทเรนส์ และเลเมนท์ (Mohrens and Lehmann) ระบุว่าวิธีการวัดความสนใจที่ดีที่สุดและมีความเชื่อมั่นสูงคือการวัดโดยใช้แบบสอบถาม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

บุญปลุก สิทธิไชย (2534: บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 พบว่าความสนใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการดูกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไตรเทพ ให้อู่ (2533: บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแถบ บันทึกเสียงและจากการอ่านของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุง จังหวัดปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2532 ผลการทดลองพบว่าความสนใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแถบบันทึกเสียงและจากการอ่านของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถชี้บอกถึงความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน โดยมีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525: 200) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้จากการฝึกฝนอบรมหรือการสอน

สุนันท์ ศลโกสุม (2525: 129) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมหรือการสอนหรือระดับความสัมฤทธิ์ผล (Level of Accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนแล้ว รู้เท่าใด มีความสามารถชนิดใด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530: 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(Academic Achievement) ไว้ว่า คุณลักษณะ รวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพสมองของบุคคลว่าเรียนรู้อะไรบ้าง มีความรู้มากน้อยเพียงใด

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 5) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า กระบวนการบ่งชี้ผลผลิตหรือคุณลักษณะที่วัดได้จากเครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นปริมาณเป็นตัวเลขนอกจากการบรรยายในเชิงคุณศัพท์

สาคร ธรรมศักดิ์ (2541: 135) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือหรือจากการสอบ

อารีย์ วชิรวารการ (2542: 143) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

จิตติมา พุทธเจริญ (2543: 105) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลของความสามารถทางสมองด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งวัดได้จากการนับเป็นคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังที่เรียนจบเนื้อหาที่กำหนดไว้

กูด (Good. 1973: 103) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่พัฒนามาจากการเรียนในสถานศึกษาโดยปกติวัดจากคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้หรือจากการทดสอบ หรืออาจรวมถึงคะแนนที่ครูให้และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถ ในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียน การสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สามารถจะพัฒนาขึ้นได้โดยการเรียนการสอน การฝึกฝน การอบรม และจากการได้ฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งวัดได้ในรูปของคะแนนจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2539: 29-32) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนแล้ว รู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่น มีพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรม ธรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย โดยแบ่งการวัดออกเป็น 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่เรียน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นผลงานปรากฏออกมา ให้ทำการสังเกตและวัดได้ การวัดแบบนี้ต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงาน

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีวัดได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 การสอบแบบปากเปล่า การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ซึ่งมีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบคือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ซึ่งได้แก่การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้คำตอบหรือกำหนดคำตอบมาให้เลือกซึ่งมี 4 รูปแบบ คือ

ก. แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง

ข. แบบจับคู่

ค. แบบเติมคำ

ง. แบบเลือกตอบ

การวัดผลสัมฤทธิ์อ่านเนื้อ หาโดยการเขียนตอบนั้น เป็นที่นิยมที่ใช้กันแพร่หลาย ในโรงเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัดข้อเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเป็นการตรวจสอบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลว่า หลังจากได้เรียนรู้แล้วมีความสามารถด้านใดบ้าง แล้วความสามารถนั้นมีมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความเชื่อถือได้

3.3 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) นักวัดผลและนักวิชาการศึกษามีการ เรียกชื่อแตกต่างกันไปเป็น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และได้ให้ความหมาย ไว้ในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

ชวาล แพรวรัตนกุล (2518: 112) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะและสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ ทั้งจาก โรงเรียน ทางบ้าน ยกเว้นการวัดทางร่างกาย ความถนัด และทางบุคคลกับสังคม สำหรับโรงเรียนแล้ว แบบทดสอบประเภทผลสัมฤทธิ์มุ่งที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2524: 37) ได้ให้ความหมาย ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้ นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

อนเนก เพ็ชรอนุกุลบุตร (2524: 151) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า แบบทดสอบที่มุ่งวัดความรู้ ทักษะ สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวงและมุ่ง วัดทางด้านวิชาการเป็นสำคัญ

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2545: 95) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่า บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2545: 28) ได้ให้ความหมาย ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลของการเรียนการสอนส่วนมากจะเป็นเครื่องมือ สำหรับช่วยให้ครูสามารถตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอนลันด์ (Gronlund. 1993: 1) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากกิจกรรม การเรียนรู้ โดยมีหน้าที่หลักสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน

สรุป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มากน้อยเพียงใด

3.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541: 18) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษและให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งเป็น 2 แบบดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บกพร่อง ตรงไหน เพื่อจะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมที่จะสอนเรื่องใหม่ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นนี้มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาแล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้ตอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบคือ แบบทดสอบถูกผิด แบบทดสอบจับคู่ แบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูผู้สอนวิชานั้น ๆ แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนาของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีการดำเนินการสอบ กล่าวคือ ไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไรและยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ นิยมใช้ตามหลักที่ได้จากการประชุมของนักวัดผล

สมนึก ภัททิย ฐน (2541: 73-97) ยังได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างขึ้นนิยมใช้กันมี 6 แบบ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ข้อสอบแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือตอนคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกจะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ซึ่งตัวเลือกนั้นนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกันดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกจะถูกหมด ซึ่งข้อสอบแบบนี้จะมีความเที่ยงตรงสูง สามารถครอบคลุมเนื้อหา และทุกพฤติกรรมด้านความรู้ รวมทั้งยังตรวจง่าย สะดวกรวดเร็วและมีความยุติธรรม

2. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือแบบเรียงความ (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบชนิดที่มีเฉพาะข้อคำถามให้ผู้เรียนสามารถเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ทุกด้าน แต่มักจะมีความคลาดเคลื่อนในการตรวจให้คะแนน

3. ข้อสอบแบบกาถูกผิด (True-False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เป็นข้อสอบที่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สอบเพราะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเดาได้เท่าเทียมกัน แต่มักจะวัดได้เฉพาะพฤติกรรมด้านความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

4. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ เพื่อให้ประโยคหรือข้อความมีความสมบูรณ์และถูกต้อง ซึ่งโอกาสที่ผู้ตอบจะเดาโดยไม่มีความรู้นั้นทำได้น้อย แต่มักวัดความรู้ความจำได้เพียงอย่างเดียว

5. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายแบบเติมคำแตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นเขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ ซึ่งคำตอบที่ต้องการจะสั้น ๆ และกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายข้อสอบแบบความเรียง ผู้สอบเดาคำตอบได้ยาก เหมาะกับการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ แต่จะมีปัญหาในการตรวจให้คะแนนเพราะความผิดพลาดทางภาษาของผู้สอบ

6. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด ให้ผู้ตอบเลือกคู่ที่แต่ละข้อความ ในชุดหนึ่ง (ตัวยื่น) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้ ตรวจให้คะแนนง่าย เปิดโอกาสให้สามารถเดาถูกต้องสูง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2539: 31-32) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่มหรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบหรือการสอบวัดที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ว่า ความสามารถของบุคคลใด ๆ ในเรื่องใดนั้นมีไม่เท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถ ด้อยและส่วนใหญ่จะมีความสามารถปานกลาง การกระจายความสามารถของบุคคลถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะคล้าย ๆ โค้งรูประฆังหรือที่เรียกว่าโค้งปกติ ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการสอบของบุคคลเทียบกับคนอื่น ๆ ในกลุ่ม คะแนนจะมีความหมายก็ต่อเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ ก็เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคลนั่นก็คือ คนที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถด้อยกว่าก็จะได้คะแนนลดหลั่นลงมาจากจนถึงคะแนนต่ำสุด

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ยึดความเชื่อในเรื่องการเรียนเพื่อรอบรู้ กล่าวคือ ยึดหลักการว่าในการเรียนการสอนนั้นจะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียน แม้ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตาม แต่ทุกคนควรได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้นการทดสอบแบบอิงเกณฑ์จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบวัดของแต่ละบุคคลเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้มีการนำผลไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม ความสำคัญของการทดสอบแบบนี้จึงอยู่ที่ทำการกำหนดเกณฑ์ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ พิซิต ฤทธิจรัญ (2545: 97) ได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียนซึ่งแบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้ แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือก แบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญมีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างถี่ถ้วนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540: 61-68) กล่าวถึง ประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัยว่า โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบยาว ๆ แสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่สอง คือ แบบทดสอบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบประเภทถูก-ผิด เติมคำ จับคู่ และเลือกตอบโดยเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกประเภทของแบบทดสอบได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบแบบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบ และนำผลมาหาค่าทางสถิติ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่ กิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

3.1 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบสอบถามที่ถามให้ผู้ตอบสั้น ๆ ในขอบเขตจำกัด คำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

3.2 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้ แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้ 3 ประเภท คือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น การสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลง วิชาประดิษฐ์ การให้คะแนน การทดสอบประเภทนี้ ผู้ต้องพิจารณาด้านคุณภาพของผลงาน ความถูกต้องของวิธีการปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่วและปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบในการเขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การโต้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการคิด ความแม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่าย แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบต้องแข่งขันกันตอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุดแบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยาก และใช้เวลาทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย โดยมีจุดประสงค์หลักคือ เพื่อปรับปรุงการเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลาย ๆ เรื่อง หลาย ๆ เนื้อหา หลาย ๆ จุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ทดสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปี การศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญคือ ใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบวัดไปประเมินไป จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใด เหมาะสำหรับการสอบที่มีการแข่งขันกันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปเร้าผู้สอบตอบ โดยการพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูปภาพ กิริยา ท่าทาง หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ไปเร้าให้ผู้สอบตอบสนอง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่ใช้ในปัจจุบันนี้มีมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทก็จะมีลักษณะและจุดมุ่งหมายต่อการวัดผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน ดังนั้นในการนำแบบทดสอบไปใช้ต้องระมัดระวังว่าการเลือกต้องเลือกใช้แบบทดสอบได้ถูกต้องเหมาะสม การจำแนกแบบทดสอบสามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้จำแนกว่าจะยึดอะไรเป็นเกณฑ์ในการจำแนก

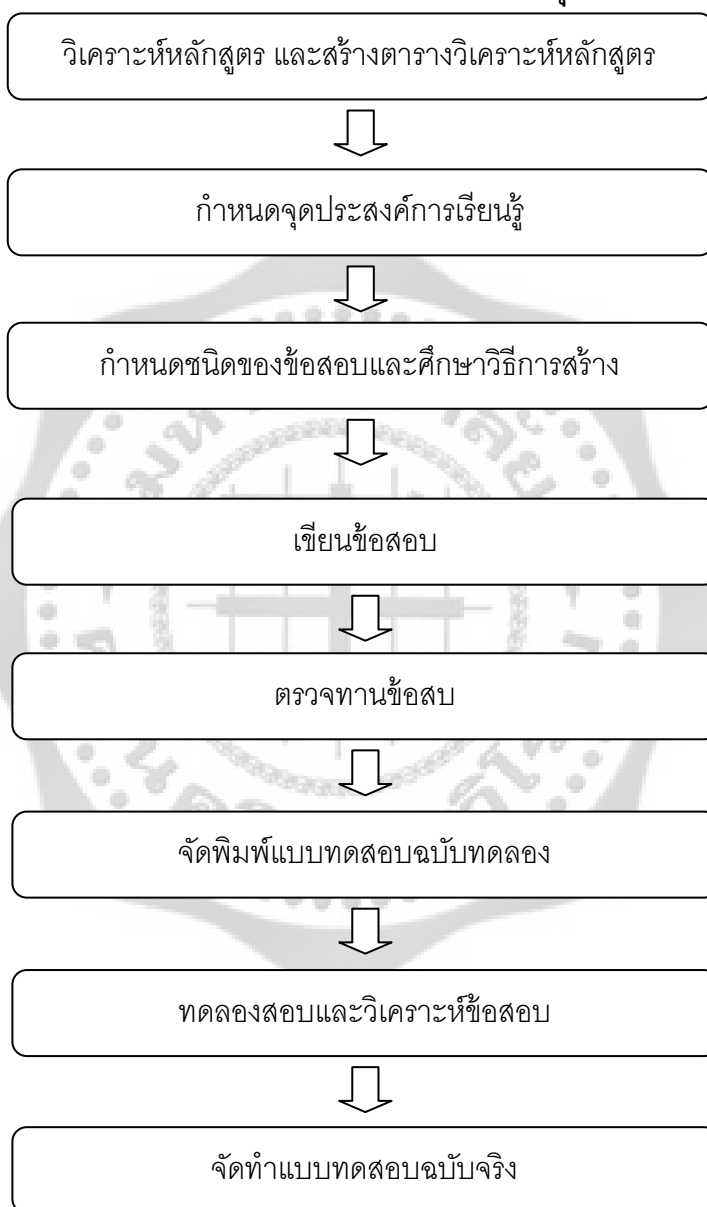
3.5 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิจิรภูมิ (2545: 99-101) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและ การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการ ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบ บความรู้พื้นฐานในการออกแบบทดสอบ โดยระบุจำนวนของ ข้อสอบในแบบทดสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดได้
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่นำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าเป็นแบบใด โดยต้องเลือก กให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความเข้าใจในหลักการและวิธีการเขียนข้อสอบ
4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน ตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในข้อ 3
5. ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นตอนที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม
7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปใช้ทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังกล่าวอาจสรุปได้ดังภาพ



ภาพประกอบ 4 แผนภาพการประเมินผลการเรียน (Learning Evaluation)

ที่มา: พิชิต ฤทธิจัญญ. (2543: 113).

พิตร ทองชั้น (2524: 60-61) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบ ว่าการสร้างแบบทดสอบจะต้องมีการวางแผนในการสร้างแบบมีขั้นตอน เพื่อช่วยให้การสร้างแบบทดสอบมีประสิทธิภาพ โดยมีลำดับขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยต้องกำหนดให้ชัดเจนและแน่นอนในเรื่องใด อย่างไร เช่น สร้างแบบทดสอบในเรื่องใด และมีการกำหนดน้ำหนักคะแนน และควรทราบกลุ่มนักเรียนที่จะทดสอบว่าเก่งหรืออ่อนเพียงใด เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อสอบให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนและควรมีกำหนดวัน เวลา ในการสอบให้พอเหมาะกับกลุ่มสอบ

2. ขั้นเตรียม เช่น เตรียมหลักสูตร เนื้อหาวิชา ตลอดจนตำราหนังสือ แบบเรียน รวมถึงต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ เช่น กระดาษคำตอบ และครูผู้ตัดสินต้องเลือกแบบและชนิดของข้อทดสอบ เช่น การใช้แบบเลือกตอบ แบบเรียงความหรือแบบผสม

3. ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นลงมือปฏิบัติการเขียนข้อสอบที่กำหนดไว้ สิ่งที่ต้องยึดถือคือหลักและวิธีสร้างแบบทดสอบที่ดี ถ้ามีข้อสอบข้อใดข้อหนึ่งมีปัญหาควรมีการพูดคุยกับเพื่อน ครูหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล ทางด้านเนื้อหาวิชานั้น ๆ

4. ขั้นตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบข้อสอบว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ดีอย่างไร โดยนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ข้อสอบหลังจากที่ได้ทดสอบกับนักเรียนแล้ว

5. ขั้นจัดพิมพ์ สิ่งที่ต้องคำนึงได้แก่ รูปเล่มต้องจัดให้เรียบร้อย พิมพ์ให้สะอาด ตัวอักษรต้องไม่ผิดพลาด คำชี้แจงในข้อสอบต้องชัดเจน และต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนข้อสอบ เวลา คะแนนเต็ม

นอกจากนี้ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2525: 22-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นวางแผนการสร้างแบบทดสอบ การวางแผนสร้างแบบทดสอบต้องพิจารณาถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ

1.1 จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้ หลักการสำคัญคือการนำแบบทดสอบไปใช้จะต้องสัมพันธ์อยู่กับการสอน เช่น สอบเพื่อตรวจสอบความรู้เดิม สอบก่อนทำ การสอน การสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และวินิจฉัยข้อบกพร่องของข้อสอบในระหว่าง การดำเนินการสอน และการสอบเพื่อสรุปผลการเรียน ดังนั้น จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้จึงแบ่งเป็น 4 จุดประสงค์ คือ

1.1.1 ใช้ตรวจสอบความรู้เดิม ก่อนจะเริ่มต้นการสอนเพื่อพิจารณาว่าถ้า นักเรียนยังขาดความรู้พื้นฐานก็ จำเป็นต้องทำการสอนเสริมเสียก่อน แต่ถ้านักเรียนมีความรู้พื้นฐาน เพียงพอ ก็พิจารณาต่อไปว่า นักเรียนมีระดับความสามารถสูงต่ำเพียงใด เพื่อจัดกลุ่มการเรียนการสอน และเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

1.1.2 ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน โดยจะทำการสอบในระหว่างดำเนินการสอนเป็นระยะ ๆ

1.1.3 ใช้วินิจฉัยผู้เรียนเพื่อหาสาเหตุข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.1.4 ใช้สรุปผลการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนว่านักเรียนควรได้รับ ระดับ ผลการเรียนอยู่ในระดับใด สอบผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 เนื้อหาวิชาและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะว่าวิชานั้น ๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้าง มีจุดประสงค์ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์ 2 อย่าง คือ

1.2.1 วิเคราะห์เนื้อหาวิชา ซึ่งต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ ความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อหา ขนาดความยาวของเนื้อหา เวลาที่ใช้สอน

1.2.2 การวิเคราะห์จุดประสงค์ เป็นการจำแนกและจัดหมวดหมู่พฤติกรรมที่ ต้องการจะปลูกฝังหรือต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นสื่อ นำการวิเคราะห์จุดประสงค์ ซึ่งควรดำเนินการดังนี้ รวบรวมจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาทั้งหมด จากหลักสูตรและคู่มือครู หลังจากนั้น จึงเขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด และนิยามความหมายของพฤติกรรมดังกล่าว การสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร หรือตารางลักษณะเฉพาะ เป็นตาราง มิติ มิติหนึ่ง เป็นจุดประสงค์การสอน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมด้านต่าง ๆ และมิติที่สอง เป็นหัวข้อเนื้อหาในแต่ละ หัวข้อเนื้อหาและพฤติกรรม กำหนดคะแนนน้ำหนักความสำคัญไว้ ซึ่งคะแนนน้ำหนักความสำคัญนี้จะ นำมาใช้ในการเขียนข้อสอบว่าต้องเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมในหัวข้อเนื้อหาวิชาใดมากเพียงใด

วิธีกำหนดน้ำหนักความสำคัญและจำนวนข้อสอบทำได้ดังนี้

1. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อ โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้ สอนในแต่ละหัวข้อเนื้อหา
2. กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความสำคัญของจุดประสงค์ที่ใช้สอน
3. กำหนดจำนวนข้อที่จะใช้สอบทั้งหมด โดยพิจารณาจากจุดประสงค์ของ การนำแบบทดสอบไปใช้

4. คำนวณจำนวนข้อสอบในแต่ละหัวข้อเนื้อหา โดยคิดจากน้ำหนัก
ความสำคัญ

5. คำนวณจากข้อสอบในแต่ละหัวข้อเป็นรายพฤติกรรม โดยคิดจากน้ำหนัก
ความสำคัญของแต่ละพฤติกรรม

2. ขั้นตอนเตรียมงานและเขียนข้อสอบ ควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เตรียมแบบทดสอบฉบับยกร่าง โดยเขียนจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรแล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไข การเขียนข้อสอบต้องเลือกชนิดข้อสอบ และรูปแบบคำถามให้เหมาะสมและควร
เขียนข้อสอบให้มากกว่าข้อสอบที่ต้องการจริง โดยเผื่อไว้ประมาณ 25-50%

2.2 ควรเขียนข้อสอบให้ยากพอเหมาะสม ข้อสอบถูกผิดควรมีคน ตอบถูก 75%
ข้อสอบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกควรมีคนตอบถูก 60% ข้อสอบเติมคำควรมีคนตอบถูก 50%

2.3 เมื่อเขียนข้อสอบเสร็จแล้ว ควรนำมาพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ เช่น คำถาม
ต้องไม่กำกวม ไม่คลุมเครือ ไม่ผิดหลักภาษาไทย ไม่ยากและไม่ซับซ้อนเกินไป เป็นต้น

2.4 ควรเขียนข้อสอบให้เนื้อหาบังคับคำตอบ มากกว่าใช้ฟอร์มข้อความบังคับ
คำตอบ เช่น การใช้คำว่า อาจจะมีโอกาสตอบถูกมากกว่าผิด

2.5 ควรจัดข้อสอบให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเภทของข้อสอบ

2.6 ควรสร้างข้อสอบแบบระดมพลังมากกว่าเร่งรีบ

2.7 อย่าจัดข้อสอบให้มีข้อถูกเรียงกันอย่างเป็นระบบ

2.8 ควรออกข้อสอบให้มีวิธีตอบที่สะดวกและง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

2.9 ควรเขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงให้ละเอียดและชัดเจน

2.10 ควรระลึกอยู่เสมอว่า พฤติกรรมทุกพฤติกรรมไม่สามารถวัดได้ด้วยข้อสอบ
เพียงข้อเดียวหรือฟอร์มเดียว

2.11 หลีกเลี่ยงข้อสอบแบบถูกผิด เพราะมีโอกาสเดาถูกได้ง่าย

3. ขั้นตอนทดลองสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วก็นำไปทดลองสอบ
เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงข้อสอบ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่จะนำไปทดลองสอบให้นักเรียนทั้งคนเก่ง
กลาง อ่อน คละกันไป

3.2 กำหนดเวลาที่ ใช้สอบให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ สำหรับแบบทดสอบที่
สร้างขึ้นครั้งแรกจะพิจารณาเวลาที่ให้ทำข้อสอบ จากเวลาที่นักเรียน 90% ทำแบบทดสอบเสร็จเป็น
การหมดเวลา

3.3 การคุมสอบต้องพยายามจูงใจให้นักเรียนมีสมาธิ และพยายามทำแบบทดสอบอย่างเต็มความสามารถ เพราะถ้านักเรียนรู้ว่าการทดลองสอบนี้จะไม่มีการสอบได้สอบตก อาจทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบอย่างขอไปที ซึ่งจะส่งผลต่อคะแนนที่จะนำมาประเมินผลข้อสอบได้

3.4 ครูต้องเตรียมตัวล่วงหน้าในการคุมสอบ อย่าให้มีสิ่งผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้น และการคุมการสอบครูควรวางท่าทางให้มีความเป็นกันเองมากที่สุด

3.5 สถานการณ์ทดสอบ ต้อง ทำให้เหมาะสมที่สุด ห้องสอบต้องปราศจากเสียงรบกวนใด ๆ ทั้งสิ้น ต้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ที่นั่งสอบเหมาะสม

4. ชั้นประเมินผลแบบทดสอบ เป็นการตรวจสอบแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่ โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ 10 ประการ คือ

4.1 ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง

4.2 ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง

4.3 อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่งอ่อนออกจากกันได้ กล่าวคือคนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด

4.4 ความยากง่าย หมายถึง จำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้ตอบถูกโดยทั่วไปและความยากง่ายที่เหมาะสมจะมีคนครึ่งหนึ่งตอบถูก

4.5 ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน

4.6 ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง คนที่มีความสามารถเฉพาะเรื่องนั้น จะตอบข้อสอบข้อนั้นถูก แต่ถ้ามีความสามารถทั่วไปจะตอบข้อสอบไม่ถูก

4.7 ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้นั้นประหยัดการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน แต่ให้ผลการสอบถูกต้อง

4.8 ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอบสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

4.9 ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน

4.10 ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบกำหนดเวลาให้เพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องมีขั้นตอนสำคัญในการสร้าง คือ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนเตรียม ขั้นตอนทดลองสอบ และขั้นตอนประเมินผลแบบทดสอบ กระบวนการนี้สามารถที่จะนำไปปฏิบัติหรือทำติดต่อกันไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้คุณภาพของแบบทดสอบที่ต้องการ การวางแผนสร้างแบบทดสอบนับว่าเป็นขั้นที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะเป็นตัวกำหนดการเขียนข้อสอบให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้นตารางวิเคราะห์หลักสูตรจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องสร้างขึ้นก่อนที่จะทำการสร้างแบบทดสอบทุกครั้ง

3.6 แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.6.1 หลักการสร้างแบบทดสอบ (พิชิต ฤทธิ์จรรยา. 2544: 102) ได้กล่าวไว้ว่า

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะมีคุณภาพได้นั้นจะต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งกรอนแลนด์ (Gronlund. 1993: 8-11) ได้ให้หลักการสร้างไว้ดังนี้

1. ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนหรือรายวิชาด้วยคำที่เฉพาะเจาะจงสามารถวัดและสังเกตได้
2. ควรสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น
3. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรจะวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่กำหนดไว้
4. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด
5. ควรสร้างแบบทดสอบโดยคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนการสอน (pretest) สำหรับตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเพื่อการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (formative test) และ การใช้แบบทดสอบหลัง การเรียนการสอนเพื่อตัดสินผลการเรียน (summative test)
6. แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องทำให้การตรวจให้คะแนนไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด (measurement errors) ซึ่งไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกันจะต้องได้ผลการเรียนเหมือนเดิม

3.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการเขียนข้อสอบ

ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับการเขียนข้อสอบมีดังนี้ (Gronlund. 1993: 36-37)

1. ควรเลือกชนิดของข้อสอบให้ตรงกับลักษณะของพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดมากที่สุด
2. เขียนข้อสอบที่จะวัดผลการปฏิบัติให้สอดคล้องกับพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ
3. เขียนข้อสอบแต่ละข้อให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
4. เขียนข้อสอบเพื่อให้วัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างอื่นช่วย เช่น เขียนข้อสอบโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ ใช้วัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ช่วย
5. พยายามป้องกันสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสอบ แต่จะมีผลต่อคำตอบของผู้สอบ เช่น แบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ที่ใช้ภาษาซับซ้อนที่ต้องตีความและยากเกินวัยของผู้สอบ
6. หลีกเลี่ยงคำ ข้อความ หรือร่องรอยต่าง ๆ ที่จะแนะคำตอบ
7. เขียนข้อสอบให้มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่จะวัด วัยของผู้เรียน และการนำผลการทดสอบไปใช้
8. เขียนข้อสอบให้สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้หรือคำตอบที่ดีที่สุดโดยไม่มีข้อโต้แย้งในการตัดสินคำตอบถูก
9. ควรเขียนข้อสอบไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้มีเวลาในการ ทบทวน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ข้อสอบมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
10. ควรเขียนข้อสอบให้มีจำนวนข้อเกินกว่าที่ต้องการใช้จริง เพราะอาจจะต้องตัดข้อสอบบางข้อที่ไม่เหมาะสมออกในภายหลัง

3.7 ลักษณะของเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

เครื่องมือวัดผลเป็นชุดของสิ่งเร้าที่ใช้วัดพฤติกรรม หรือคุณลักษณะของคน สัตว์หรือสิ่งของเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งนั้นตามที่คุณวัดต้องการ เครื่องมือวัดผลนี้อาจได้มาจาก 2 ทาง คือ เครื่องมือที่มีผู้อื่นสร้างไว้แล้ว หรือเครื่องมือมาตรฐาน เครื่องมือประเภทนี้จะช่วยประหยัดแรงงานและเวลาของครูเพราะไม่ต้องเสียเวลาสร้างใหม่ และเครื่องมือที่ครูสร้างขึ้นเอง เนื่องจากไม่สามารถหาเครื่องมือวัดให้ตรงกับพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่จะวัดได้จึงต้องสร้างขึ้นใหม่อย่างมีหลักวิชา และต้องหาคูณภาพของเครื่องมือด้วย (พิชิต ฤทธิจักรุญ. 2544: 139-143)

เครื่องมือวัดผลที่ดีจะต้องเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพจึงจะช่วยให้การวัดผลมีความถูกต้อง เชื่อถือได้และผลการประเมินที่ได้ย่อมเชื่อถือได้ด้วย ดังนั้นเครื่องมือที่ครูสร้างขึ้นเองก่อนจะนำไปใช้จริง จึงควรตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนทุกครั้ง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเป็นการตรวจสอบ คุณสมบัติของเครื่องมือในเรื่อง ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก อำนาจจำแนก และความเป็นปรนัย

เครื่องมือวัดผลบางชนิดจำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพให้ครบทั้ง 5 ประการ แต่เครื่องมือ บางชนิดอาจตรวจสอบเพียงบางประการแล้วแต่ลักษณะของเครื่องมือ รายละเอียดของการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลมีดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรง

ความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (ความเที่ยงตรงในหนังสือ อบางเล่มอาจจะใช้คำว่า ความตรง) ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบนั้นมีสิ่งที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

1.1.1 ความเที่ยงตรงเป็นเรื่องที่อ้างถึงการตีความหมายของผลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบหรือประเมินผล มิใช่เป็นความตรงของเครื่องมือ แต่เป็นความตรงของการตีความหมายที่ได้จากผลของการทดสอบ

1.1.2 ความเที่ยงตรงเป็นเรื่องของระดับ (matter of degree) มิใช่เป็นเรื่องมีหรือไม่มี การบอกความตรงของแบบทดสอบควรเสนอในรูประดับที่เฉพาะเจาะจง เช่นมีความตรงสูง ปานกลาง หรือต่ำ

1.1.3 ความเที่ยงตรงจะเป็นความตรงเฉพาะเรื่องที่ต้องการวัดเสมอ (specific to some particular use) ไม่มีแบบทดสอบใดที่มีความตรงทุกจุดประสงค์ เช่น แบบทดสอบเลขคณิตอาจมีความตรงสูงในการวัดทักษะ การคำนวณ แต่มีความตรงต่ำในการวัดเหตุผลเชิงตัวเลข และอาจมีความตรงปานกลางในการคาดคะเนผลการเรียนวิชาเลขคณิตในวิชาต่อไป

1.1.4 ความเที่ยงตรงเป็นมโนทัศน์เดี่ยว (unitary concept) หมายความว่า ความตรงเป็นค่าตัวเลขตัวเดียว ที่ได้มาจากหลักฐานหลายแหล่ง หลักพื้นฐานที่ใช้ยึดในการตีความหมายของความตรงก็คือเนื้อหา เกณฑ์ที่กำหนด และโครงการ

ประเภทของความเที่ยงตรง ประเภทของความตรงแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) หมายถึงคุณสมบัติของข้อคำถามที่สามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหา และพฤติกรรมที่ต้องการวัด และเมื่อรวบรวมข้อคำถามทุกข้อเป็นเครื่องมือทั้งฉบับจะต้องวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมทั้งหมดที่ต้องการวัดด้วย

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เพราะแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาต่ำ นักเรียนไม่สามารถแสดงความรู้ หรือพฤติกรรมที่เขามีอยู่ได้ เพราะความรู้หรือพฤติกรรมที่เขามีอยู่ไม่ได้ ถูกวัด ข้อสอบวัดในสิ่งที่ครูไม่ได้สอน หรือครูสอนแต่ไม่ได้วัดผลที่ตามมาคือผู้สอบตอบข้อสอบไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่ส่งผลให้คะแนนที่ได้จากการวัดครั้งนั้น ๆ ขาดความเชื่อถือ วัดในสิ่งที่ต้องการจะวัดจริง ๆ ไม่ได้และเมื่อนำผลวัดครั้งนั้น ๆ ไปประเมิน ผลการประเมินครั้งนั้น ๆ ก็ขาดความเชื่อถือตามไปด้วย

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามทฤษฎีหรือแนวคิดของโครงสร้างที่ต้องการจะวัด คำว่าโครงสร้างมีความหมายในเชิงนามธรรมที่ใช้อธิบายตัวแปรที่ศึกษาและเขียนไว้ในรูปข้อสันนิษฐาน สามารถอธิบาย และค้นหาข้อเท็จจริงมาสนับสนุนได้ เช่น ความเสียสละ อาจให้ความหมายในเชิงโครงสร้างว่า หมายถึงการกระทำที่ไม่เอาเปรียบผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การอดทนเพื่อให้คนอื่นมีความสุข ดังนั้น หากสร้างเครื่องมือวัดให้สัมพันธ์สอดคล้องกับสมรรถภาพย่อย ๆ ตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างได้ จะถือว่าเครื่องมือหรือแบบทดสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

3. ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (criteria relative validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้สอดคล้องกับเกณฑ์ภายนอกบางอย่าง ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (concurrent validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น แบบทดสอบวัดความเสียสละ ถ้านำไปสอบกับนักเรียนคนหนึ่งซึ่งเป็นที่รู้จักกันไปว่า นักเรียนคนนี้มี ความเสียสละมาก ผลการสอบปรากฏว่า ได้คะแนนความเสียสละสูงมาก หมายความว่า เป็นคนเสียสละซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนคนนั้นจริง ๆ แสดงว่า แบบทดสอบวัดความเสียสละฉบับนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงสภาพ

3.2 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (predictive validity) เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน เมื่อนำไปใช้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันแห่งหนึ่ง ปรากฏว่านาย ก สอบคัดเลือกได้ และได้คะแนนความถนัดสูงมาก เมื่อนาย ก เข้าไปเรียนในสถาบันแห่งนั้น ปรากฏว่าเรียนได้ ผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม แสดงว่าแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ฉบับนั้น มีความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์

ความเที่ยงตรงเชิงสภาพและความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ ต่างก็ เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเหมือนกัน แต่แตกต่างกันตรงระยะเวลาที่ใช้เป็นเกณฑ์ ถ้านำเครื่องมือไปวัดโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในปัจจุบันก็จะเป็นความเที่ยงตรงเชิงสภาพ ถ้านำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในอนาคตก็จะเป็นความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์

1.2 ความเชื่อมั่น

ความเชื่อมั่นเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่แสดงให้เห็นทราบว่าเครื่องมือชิ้นนั้น ๆ ให้ผลการวัดที่คงที่ไม่ว่าจะเป็นวัดกี่ครั้งก็ตามกับกลุ่มเดิม

บราวน์ (Brown. 1970) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นเท่ากับอัตราส่วนของความแปรปรวนของคะแนนจริงกับความแปรปรวนของคะแนนที่สังเกตได้ เขียนแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{S_t^2}{S_x^2}$$

r_{tt} = ความเชื่อมั่น

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจริง

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนที่สังเกตได้

เนื่องจากในทางปฏิบัติไม่สามารถหาความแปรปรวนของคะแนนจริงได้แต่ทราบค่า

$$S_t^2 = S_x^2 - S_e^2$$

เมื่อ S_e^2 = ความแปรปรวนของคะแนนความคลาดเคลื่อน

$$\text{ดังนั้น } r_{tt} = \frac{S_x^2 - S_e^2}{S_x^2} = 1 - \frac{S_e^2}{S_x^2}$$

นั่นคือความเชื่อมั่นเท่ากับ 1 ลบด้วย อัตราส่วนของความแปรปรวนของคะแนนความคลาดเคลื่อนกับความแปรปรวนของคะแนนที่สังเกตได้

1.3 ความยาก

ความยากเป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่บอกให้ทราบว่าข้อสอบข้อนั้น มีคนตอบถูกมากหรือน้อย ถ้ามีคนตอบถูกมากข้อสอบข้อนั้นก็ง่ายและถ้ามีคนตอบถูกน้อยข้อสอบข้อนั้นก็ยาก ถ้ามีคนตอบถูกบ้างตอบผิดบ้างหรือมีคนตอบถูกปานกลาง ข้อสอบข้อนั้นก็มีความยากปานกลาง ข้อความที่ดีควรมีความยากพอเหมาะควรมีคนตอบถูกไม่ต่ำกว่า 20 คนและไม่เกิน 80 คน จากผู้สอบ 100 คน ค่าความยากหาได้โดยการนำจำนวนคนที่ตอบถูกหารด้วยจำนวนคนที่ตอบทั้งหมด

1.4 อำนาจจำแนก

อำนาจจำแนกเป็นคุณสมบัติของข้อสอบที่สามารถจำแนกผู้เรียนได้ตามความแตกต่างของบุคคลว่าใครเก่ง ปานกลาง อ่อน ใครรอบรู้ หรือไม่รอบรู้ โดยยึดหลักการว่า คนเก่งจะต้องตอบข้อสอบข้อนั้นถูก คนไม่เก่งจะต้องตอบผิด ข้อสอบที่ดีจะต้องแยก คนเก่งกับคนไม่เก่งออกจากกันได้ อำนาจจำแนกมีความสัมพันธ์กับ ความเที่ยงตรงเชิงสภาพในทางบวก กล่าวคือถ้าเครื่องมือใดมีอำนาจจำแนกสูง เครื่องมือนั้นก็มีความเที่ยงตรงเชิงสภาพสูงด้วย

1.5 ความเป็นปรนัย

ความเป็นปรนัย หมายถึง ความชัดเจน ความถูกต้องตามหลักวิชา และความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีความหมายตรงข้ามกับความเป็นอัตนัย ซึ่งหมายถึงความยืดหยุ่นในความคิดเห็น ความรู้สึก เหตุผลของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

ความเป็นปรนัยเป็นคุณลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่แสดงลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1.5.1 ความชัดเจนของคำถาม ข้อคำถามต้องชัดเจน ไร้ ดกุ่ม ไม่วกวน ไม่กำกวม ทุกคนอ่านคำถามแล้วเข้าใจตรงกันว่าคำถามนั้น ถามถึงอะไร และภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสมกับวัยของผู้ตอบ

1.5.2 ความชัดเจนในการให้คะแนน หมายถึง การตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน ไม่ว่าผู้ออกข้อสอบเป็นคนตรวจ หรือใครเป็นผู้ตรวจก็ตามสามารถตรวจให้ คะแนนได้ตรงกันหรือเฉลี่ยได้ตรงกัน มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน

1.5.3 ความชัดเจนในการแปลความหมายของคะแนน หมายถึง การแปลความหมายของคะแนนได้ชัดเจน ไม่ว่าใครจะเป็นผู้แปลความหมายของคะแนนก็ให้ผลเป็นอย่างเดียวกัน

กล่าวโดยสรุปความเป็นปรนัยเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับเครื่องมือทุกชนิด หากเครื่องมือไม่มีความเป็นปรนัยแล้ว จะทำให้ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นต่ำไปด้วย ความเป็นปรนัยของเครื่องมือตรวจสอบได้โดยนำไปทดลองวัดกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่จะใช้เครื่องมือวัดจริงเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถามและอาจนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศศิวิมล เนิองนิตย์ (2543: 98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดตะเคียนวิทยาคม จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 52 คน เป็นกลุ่มทดลอง 26 คน กลุ่มควบคุม 26 คน ใช้เวลาในการทดลอง 26 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน กลุ่มทดลองเรียนจากการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

รัชดา ชำครุฑ (2540: บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป และการสอนตามคู่มือครู พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของกลุ่มนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของกลุ่มนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลมไชย ด่านขุนทด (2544: 50) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านมีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่านักเรียนที่สอนโดยไม่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฉันทนา การสะอาด (2547: 100) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประสิทธิภาพ 88.14/80.91 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพิ่มขึ้นหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

ความหมายของการสอนตามคู่มือครู

การสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินไปตามกิจกรรมเสนอแนะในคู่มือการสอนของกรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการสอนนี้ใช้วิธีบรรยาย อธิบาย ชักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสมการดำเนินการสอน แต่ละคาบใช้วิธีหลายๆ อย่าง ควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา (กองวิจัยทางการศึกษา. 2536: 22) กระทรวงศึกษาธิการศึกษารึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้อธิบายส่วนประกอบในการสอนตามคู่มือครูดังนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน
2. จุดประสงค์การใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้ครูเลือกเนื้อหาในการเรียนการสอน ได้สะดวกและชี้แจงคลี่คลาย ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจแจ่มชัด และเลือกใช้ กระบวนการเรียนการสอนให้ถูกต้อง
3. เนื้อหาสาระและมาตรฐานในการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย คำนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตรและคำชี้แจงในเรื่องการทำเครื่องหมายในแต่ละบท มีโครงสร้างคือ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน สาระการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยความรู้ที่คาดหวัง ซึ่งจะใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. วิธีใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีไว้สำหรับใช้ประกอบการสอน ซึ่งจะช่วยให้ครูใช้ได้ สะดวกยิ่งขึ้นสำหรับการสอนตามปกตินี้ผู้สอนจะต้องยึดหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองเป็นสำคัญ เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตาม ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแบบอย่าง

กรมวิชาการ (2545: 1) ได้ให้ความหมายคู่มือครูว่า หมายถึง เอกสารสำหรับช่วยครูให้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนอย่างลึกซึ้งและชัดเจน ตลอดจนให้ทราบถึงวิธีสอนที่มี ประสิทธิภาพด้วย

ขั้นตอนการสอนตามคู่มือครู

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525: ก-ข) ได้ชี้แจงการใช้คู่มือครูประกอบการเรียน การสอนไว้ดังนี้

1. ผู้สอนควรอ่านทำความเข้าใจ พอสั่งเขปเนื้อความในตอนต้นของคู่มือครูก่อนที่จะทำความเข้าใจในรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหนังสือเรียน เพราะใจความในข้อสั่งเขปของคู่มือครูไม่ได้จัดเรียงลำดับไว้ตามย่อหน้าเหมือนใจความในหนังสือเรียนบางตอน ใจความในหนังสือเรียนมีแยกเป็นข้อ ๆ อย่างละเอียด แต่เนื้อความในข้อสั่งเขปในคู่มือครูอาจจะรวมข้อย่อย ๆ 2 – 3 ข้อ เป็นข้อสั่งเขปเดียว ครูจึงควรอ่านข้อสั่งเขปให้ตลอดเสียก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสำคัญ

2. แผนการสอนแต่ละบท มักมีคำชี้แจงถึงเนื้อหาสำคัญของบทเรียนแต่ละบทเรียนในหนังสือเรียนอาจมีตัวอย่างเพิ่มเติม จากที่มีไว้แล้วในหนังสือเรียนนั้น บางบทถ้าเห็นว่าเนื้อหาใจความชัดเจนอยู่แล้ว ก็ไม่มีตัวอย่างเพิ่มเติมมาอีก ตามปกติแผนการสอนจะมีข้อเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอนประจำบท แต่ข้อเสนอแนะไม่ใช่ข้อกำหนดให้ครูกระทำแน่นอนเลยทีเดียว ดังนั้นเมื่อครูอ่านข้อเสนอแนะแล้วถ้าครูคิดวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองหรือปรับปรุงดัดแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพในโรงเรียน หรือท้องถิ่นก็เป็นการสมควรอย่างยิ่ง

3. บางบทมีความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน ทั้งนี้ก็เพราะมุ่งหวังที่จะให้เป็นแนวทางให้ครูใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพนักเรียนที่แตกต่างกัน เช่น มีประโยชน์กับโรงเรียน นักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนที่มีศักยภาพสูงที่จะได้ความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนก็ได้ การเสริมความรู้แบบนี้ย่อมไม่ถือว่าต้องใช้ความรู้ที่มีในหนังสือเรียน หรือที่มีอยู่ในหนังสือคู่มือครูเท่านั้น ครูอาจเสริมความรู้จากแหล่งวิทยากรใดหรือด้วยกลวิธีใด หรือกิจกรรมการเรียนการสอนใดให้แก่เด็กที่มีศักยภาพสูงให้มีความรู้กว้างขวางขึ้นก็ได้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแบบปกตินั้นทำให้เข้าใจลักษณะการสอนตามคู่มือครูว่าการเรียนการสอนตามคู่มือครูนั้น ครูจะจัดการเรียนการสอนตามคู่มือครูที่ทางกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หรือทางสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและศึกษา ข้อเสนอแนะจากคู่มือครูแล้วนำมาปรับใช้กับนักเรียนตามศักยภาพเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูกำหนดไว้

ลักษณะของคู่มือครูวิชาภาษาไทย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและบทเรียน
2. คำแนะนำการใช้คู่มือการ สอนเฉพาะบท ซึ่งแบ่งออกได้เป็นจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการสอน ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่สอน ข้อเส ่นอแนะในการสอน ความรู้ประกอบ และหนังสืออ่านประกอบ

สุจริต เพียรชอบ (2525: 58-63) กล่าวถึงรายละเอียดของส่วนประกอบในคู่มือครู ไว้ดังนี้

1. คำแนะนำในการใช้หลักสูตรและบทเรียน
2. จุดประสงค์ในการใช้คู่มือครู เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ครูใช้หนังสือในการเรียนการสอน ได้โดยสะดวก โดยชี้แจง และคลี่คลายความหมายทุกตอนที่เนื้อหาซับซ้อนเกินไปให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. เนื้อหาสาระของคู่มือครู ประกอบด้วยคำนำ คำชี้แจงในการใช้เครื่องมือในแต่ละบท ซึ่งจะมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยจุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหาสาระโดยสรุป เนื้อหาประกอบการสอน ข้อเสนอแนะวิธีการสอนและการจัดกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออุเทศ
4. วิธีใช้คู่มือครู มีไว้สำหรับให้ครูใช้ประกอบการสอน ถ้าครูทำตามคำแนะนำโดยตลอดจะทำให้การสอนดำเนินไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้อมูล
3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ วิจัย ครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิต วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 199 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการ วิจัย ครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิต วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วใช้วิธีจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครู

เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับหลักภาษาไทย ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

- 1.1 คำไทยแท้
- 1.2 คำที่มาจากภาษาบาลี
- 1.3 คำที่มาจากภาษาสันสกฤต

- 1.4 คำที่มาจากภาษาเขมร
- 1.5 คำที่มาจากภาษาจีน
- 1.6 คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการ วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 18 คาบ คาบละ 50 นาที กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ รวมเวลาที่เข้าทดลองสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การ วิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการหาประสิทธิภาพ และมีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. บทเรียนสำเร็จรูปและข้อแนะนำในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
3. แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย
5. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 1

บทเรียนสำเร็จรูป

ขั้นตอนการสร้าง บทเรียนสำเร็จรูป และคู่มือฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำไทยแท้ และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นเป็นการนำเสนอ บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ทั้งนี้เพราะสามารถจัดการเรียนรู้ได้ง่าย เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนได้ที่ละจุด ๆ ในแต่ละจุดประกอบด้วยกรอบความรู้ แต่จะกรอบจะบรรจุข้อมูล เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปจนถึงยาก เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญาและยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วยโดยในบทเรียนมีลักษณะดังนี้

1. คำแนะนำในการใช้บทเรียน
2. นำเข้าสู่บทเรียน และบอกวัตถุประสงค์ในการเรียนให้ผู้เรียนทราบ
3. เนื้อหาภายในบทเรียนแต่ละกรอบ
4. แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

และผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารวบรวมเนื้อหาเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ยมีวิธีสร้าง บทเรียนสำเร็จรูป จากหนังสือ เอกสาร คู่มือต่าง ๆ รวมทั้งทฤษฎี หลักการ และรูปแบบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปและจัดทำเป็นเนื้อหาบทเรียนสำเร็จรูป
2. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนสำเร็จรูป
3. จัดทำแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงานของเนื้อหา
4. ดำเนินการสร้าง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นที่ 1

1. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นให้ คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านเนื้อหา และการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปตรวจสอบและปรับปรุงตามคำแนะนำ
2. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแก้ไข บทเรียนสำเร็จรูป ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.66 -1.00
3. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้วไปหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 3.1 ชั้นทดลองรายบุคคล นำ บทเรียนสำเร็จรูป ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของบทเรียนสำเร็จรูป
 - 3.2 ชั้นทดลองกลุ่มย่อย นำบทเรียนสำเร็จรูป ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพและข้อบกพร่องของบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากการตอบคำถามใน บทเรียนสำเร็จรูป และแบบทดสอบท้ายบทเรียนสำเร็จรูป ใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80
 - 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ตอบคำถามในบทเรียนสำเร็จรูป ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 80%
 - 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบในบทเรียนสำเร็จรูป ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 80%

เมื่อพิจารณาข้อมูล 80 ตัวแรกและ 80 ตัวหลังถ้าได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ถือว่าเป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่ สมบูรณ์ แต่ถ้าไม่ถึงเกณฑ์ 80/80 ถือว่าไม่สมบูรณ์ต้องปรับปรุงแก้ไข ได้ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปเท่ากับ 85.72/84.75

4. นำบทเรียนสำเร็จรูป และคู่มือการฝึกทักษะการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

แผนการจัดการเรียนรู้การใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีขั้นตอนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บทเรียนสำเร็จ รูปมีการสร้างและทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียนหลักภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ตลอดจนเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบต่าง ๆ

1.2 สร้างบทเรียนสำเร็จรูปและคู่มือการฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำไทยแท้ และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย จำนวน 16 ชั่วโมง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขั้นที่ 2

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้อันที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรง คุณวุฒิ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระ นคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงในเรื่องความสอดคล้องของกิจกรรม บทเรียนสำเร็จรูป กับเนื้อหา การประเมินผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3. หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ได้ผล 85.06/83.92

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป ที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

แผนการจัดการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู มีการสร้างและทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียนหลักภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการสอนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนแบบต่าง ๆ
2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นที่ 3

1. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงในเรื่องความสอดคล้องของกิจกรรม การสอนตามคู่มือครู กับเนื้อหา การประเมินผลตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
3. หาค่าประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ การสอน ตามคู่มือครู โดยใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ได้ผล 84.39/82.83
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ การสอนตามคู่มือครูที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือชั้นที่ 4

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักภาษาไทย ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา วิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา และแบบเรียนหลักภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ และเทคนิคการวิเคราะห์ข้อสอบ จากหนังสือหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544: 142-170) หนังสือการประเมินผลการเรียนของภัทธา นิคมานนท์ (2538: 68-84) หนังสือเทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียนของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541: 79) และหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของชวาล แพร์ตกุล (2522: 52)

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือชั้นที่ 4

1. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อเป็นปรนัยแบบ 4 ตัวเลือกนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าตรงความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ เลือกข้อสอบที่มีค่าความเที่ยงตรงมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ ซึ่งมีค่าตรงความสอดคล้อง (IOC) 0.66-1.00

2. นำแบบทดสอบที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือต่อไป

3. จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ในแต่ละข้อ คัดเลือกข้อสอบที่มีระดับความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จาก 60 ข้อ คัดเลือกไว้จำนวน 40 ข้อ โดยเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.88 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.48

4. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 40 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่า KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น .71

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 5

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วน

ประเมินค่า (Rating Scale) ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม วัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยโดยใช้

หลักการสร้างตามวิธีของลิเคิร์ต (Rensis Likert) จากหนังสือวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 107-108)

2. สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของความสนใจในการเรียนภาษาไทย เป็นแบบ

มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	2	3	1
0	เมื่อครูต้องการอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทยข้าพเจ้าจะรีบสมัครทันที					
00	ข้าพเจ้าสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย					
000	ข้าพเจ้าจะทบทวนเนื้อหาวิชาภาษาไทยก่อนถึงคาบเรียนเสมอ					

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นที่ 5

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำ นวน 30 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์และสำนวนภาษา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตรงนัยความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ไว้จำนวน 25 ข้อ ซึ่งได้ค่าตรงนัยความสอดคล้อง (IOC) 0.66-1.00

2. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
3. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย มาตรวจให้คะแนนแล้วเรียงค่าคะแนนจากสูงไปหาต่ำตัดกลุ่มสูงถึงต่ำโดยใช้สัดส่วน 25% จากนั้นวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร t-distribution แล้วเลือกข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวน 25 ข้อ
4. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่คัดเลือกไว้หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มเดิมและกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (ลิวน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539: 171-172; อ้างอิงจาก Cronbach. n.d.) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .88
5. นำแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยไปใช้จริง

การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design (ลิวน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2539: 226) ซึ่งแบบการวิจัยดังตาราง

1. แบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
ER	T1	X	T2
CR	T1	~X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
T1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
~X	แทน	การสอนตามคู่มือครู

2. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยให้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มจากประชากร 4 ห้องเรียน จำนวน 199 คน สุ่มมา 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน จำนวน 100 คน แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งนักเรียนทั้ง 4 ห้องเรียน มีการจัดนักเรียนแบบคละ

2.2 จัดประชุมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนบทบาทของนักเรียน เป้าหมายของการเรียนและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.3 ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วย แบบทดสอบหลักภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว

2.4 ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ระยะเวลาสอนเท่ากัน สอนกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 6 สัปดาห์ แต่วิธีการสอนแตกต่างกัน คือ กลุ่มทดลองสอนโดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครู

2.5 เมื่อสอนครบ 16 คาบแล้ว ทำการสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย ฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

2.6 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t-test for Independent Sample ในรูป Difference Scores ตามสมมติฐานในข้อ 1 และ 4
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้ t-test for Dependent Sample ตามสมมติฐานในข้อ 2, 3, 5 และ 6

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2543: 198)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 142)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลัง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าตรงที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในรูปแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียน ภาษาไทย โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ . 2539: 248-249; อ้างอิงจาก Rovinelli; & Hambleton. 1977) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าตรงที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย วิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยหาความยากง่ายใช้สูตร (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2553: 140) ดังนี้

$$\text{ความยากของข้อสอบ (P)} = \frac{\text{จำนวนคนที่ตอบถูกในข้อนั้น}}{\text{จำนวนคนทั้งหมดที่ทำข้อสอบในแต่ละข้อ}}$$

$$P = \frac{P_H + P_L}{n} \qquad r = \frac{P_H + P_L}{n/2}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยาก
	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	P_H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทย โดยคำนวณจากสูตร KR – 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2549: 76) ดังนี้

$$\text{KR 20 : } r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ , $q = 1 - p$
	S_r^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบ สอบถามวัดความสนใจในการเรียน ภาษาไทยโดยใช้ สัดส่วน 25% กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วหาค่า t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t -distribution จากสูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 131-132) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบถาม
	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย โดยวิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) คำนวณจากสูตรของ ครอนบาค (พิชิต ฤทธิจรูญ. 2547: 248)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

2.6 หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปจากสูตร E_1/E_2 (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528:

284)

$$E_1 = \left[\frac{\frac{\sum X}{n} \times 100}{A} \right] ; \quad E_2 = \left[\frac{\frac{\sum F}{n} \times 100}{B} \right]$$

เมื่อ E_1 แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดทำยบทเรียนในแต่ละบท
ของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 80

E_2 แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากการเรียน
ของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 80

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

n แทน จำนวนนักเรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง ภาษาไทยและความสนใจในการ
เรียนภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test for Independent Sample
ในรูป Difference Scores (Scott. 1967: 264) เพื่อทดสอบการใช้สมมติฐานในข้อ 1 กับ 4 ซึ่งมีสูตร
ดังนี้

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{sMD_1 - MD_2}$$

$$sMD_1 - MD_2 = \sqrt{S \frac{2}{D} + \frac{S \frac{2}{D}}{n_2}}$$

$$S \frac{2}{D} = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
	MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มควบคุม
	$S \frac{2}{D}$	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบหลังการเรียนกับก่อนการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม
	$sMD_1 - MD_2$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1 และ MD_2

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ภายในกลุ่มเดี่ยว กันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม คำนวณจากสูตร t-test for Dependent Sample (ลัวัน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 104) เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อ 2, 3, 5, และ 6

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที
	D	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็น รายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน กับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็น รายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน กับทดสอบหลังเรียน
	n	แทน จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
MD	แทน	ค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงแบบที (t - distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
กลุ่มทดลอง	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
กลุ่มควบคุม	แทน	นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

4. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

5. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	50	27.10	3.75	4.71*
กลุ่มควบคุม	50	25.18	3.33	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	50	23.88	2.99	161	1,917	4.26*
หลังการทดลอง	50	27.10	3.75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หลังการทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	50	23.88	2.99	65	1,123	2.03*
หลังการทดลอง	50	25.18	3.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูหลังการทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	SD.	t
กลุ่มทดลอง	50	3.33	0.32	0.68*
กลุ่มควบคุม	50	3.22	0.26	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	50	2.97	0.45	17.96	21.24	4.37*
หลังการทดลอง	50	3.33	0.32			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หลังการทดลองมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	50	2.97	0.45	12.6	11.81	4.21*
หลังการทดลอง	50	3.22	0.26			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูหลังการทดลองมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน



บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
4. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
5. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
6. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยแตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

5. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับ การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลอง และหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิต วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 199 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสาธิต วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วใช้วิธีจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียนและ กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. บทเรียนสำเร็จรูป ได้ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปเท่ากับ 85.72/84.75
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป ได้ค่าประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 85.06/83.92
3. แผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ได้ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 84.39/82.83
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .71
5. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับ เท่ากับ .88

4. วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2554 ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 16 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเวลา 6 สัปดาห์ ใช้เนื้อหาเดียวกัน มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

4.1 จัดปฐมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน บทบาทหน้าที่ของนักเรียน เป้าหมายของการเรียนและวิธีการประเมินผล การเรียน

4.2 ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

4.3 ดำเนินการทดลอง โดยสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตามแผนการสอน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 16 คาบเท่ากัน

4.4 หลังเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทยฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

4.5 ตรวจสอบแบบทดสอบและแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t-test for Independent Sample

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test for Dependent Sample

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. จากสมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของถวัลย์ เฉลิมสิน (2537: 63) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปนั้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อเทคโนโลยีที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงความสามารถด้วยตนเองเป็นสำคัญ เป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างความสนใจของผู้เรียน ที่สามารถศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการเรียน ซึ่งจะทราบผลการเรียนรู้หลังจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบทันทีว่าตอบถูกหรือผิดจากคำตอบ ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็วก็สามารถเรียนไปล่วงหน้าได้ไม่ต้องเสียเวลารอผู้ที่เรียนช้า เมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2. จากสมมติฐานข้อที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หลังการทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ นิमित มั่นเถา (2539: 33) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องคำวิเศษณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2 จากผลการวิจัยพบว่า หลังจากนักเรียนเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำวิเศษณ์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปนั้น นักเรียนสามารถควบคุมหน่วยการเรียนรู้ได้ คือ ถ้านักเรียนอ่านไม่ทันหรือไม่เข้าใจเนื้อหาเมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วย นักเรียนสามารถย้อนกลับไปทบทวนเนื้อหาในหน่วยนั้น ๆ ได้ตามความต้องการ และลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของบทเรียนสำเร็จรูปก็คือ การให้ผลย้อนกลับในทันที การให้ผลย้อนกลับเป็นการบอกให้ผู้เรียนทราบว่า สิ่งที่เขาสนใจนั้นถูกต้องหรือไม่ ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจในการเรียนต่อไป ซึ่งเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสกินเนอร์ (Skinner) ซึ่งเป็นการเสริมแรงที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3. จากสมมติฐานข้อที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงว่า การสอนตามคู่มือครูส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดกิจกรรมในบทที่หลากหลายและมีการนำสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น รูปภาพ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกทักษะในการเรียนของนักเรียนให้น่าสนใจ จึงส่งผลให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี มีการจัดกิจกรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมและอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น น่าจะมาจากเนื้อหาที่นำมาฝึกให้กับนักเรียนเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการ

ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนควรเรียนรู้ จากเหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับข้อสรุปของมยุรี อนันตมงคล (2536: 47) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกทักษะเพื่อให้ได้ผลว่าเป็น การฝึกทักษะด้านหนึ่งด้านใดอยู่ที่การเลือกเรื่อง เนื้อหาและกิจกรรมที่จัดให้เข้ากับเรื่อง และ วัตถุประสงค์ของการฝึก การจัดกิจกรรมตามคู่มือครูยังเอื้อต่อการจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นของตน และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยมีครูคอยให้ คำแนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

4. จากสมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอน ตามคู่มือครูมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูป ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเทคโนโลยีที่ยังได้รับความนิยมทุกกลุ่ม และยังสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยตามยุคสมัยได้ ดังนั้นการนำบทเรียนสำเร็จรูปมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในหน่วยการเรียนรู้ เพราะมีการใช้คำถามยั่วเย้าเน้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เกิดความน่าตื่นเต้น มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเรียนรู้ นอกจากนี้ในหน่วยการเรียนรู้ยังจัดทำให้มีสีสันสวยงาม เนื้อเรื่องมีตัวละครน่า เรื่อง สนทนาพูดคุยแนะนำบทเรียน มีกิจกรรมให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนมีจิตใจจดจ่อต่อบทเรียนและพยายามทำกิจกรรมให้ผ่านเพื่อจะได้ทราบผลของการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ สุโท เจริญสุข (2522: 72) ที่ว่าการสร้างความน่าสนใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความสนใจนั้นจะต้องคำนึงถึงสัญชาตญาณความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนโดยนำเรื่องราวหรือสิ่งแปลกใหม่มาให้นักเรียนดูหรือปฏิบัติ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนุกก็ต้องใช้อุปกรณ์การสอน หรือเทคนิคการสอนหลาย ๆ รูปแบบ

5. จากสมมติฐานข้อที่ 5 ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูป ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หลังการทดลองมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปนอกจากจะจัดกิจกรรมเป็นลำดับขั้นความยากง่ายอย่างชัดเจนแล้ว ยังได้แทรกกิจกรรมที่เป็นแบบฝึกทักษะของการพัฒนาการเรี ยนรู้ที่หลากหลายคล้ายเกม เช่น การเติมคำ การจับคู่ อักษรไขว้ และปริศนาคำ ทาย พร้อมทั้งให้การเสริมแรง ทำให้นักเรียนรู้สึกท้าทายความสามารถ สนุกสนาน เพลิดเพลินและมีความภูมิใจเมื่อทำถูกต้อง พร้อมทั้งสร้างความสนใจอยากเรียนในกรอบถัดไปว่าจะมีอะไรให้เรียนบ้างซึ่งสอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2541: 180) ที่กล่าวว่า การสร้างความสนใจให้แก่เรียนนั้นต้องพยายามให้งานที่สามารถวัดตามความสามารถและให้โอกาสนักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนรู้แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน ดังนั้นการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากขึ้น และความสนใจนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นด้วย

6. สมมติฐานข้อที่ 6 ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกัน

จากผลการทดลองพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู หลังการทดลองมีพัฒนาการด้านความสนใจในการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือครูนั้น มีการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักเรียนสนใจทุกครั้ง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียน จึงทำให้นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้นและสนใจที่อยากจะเรียน นอกจากนี้ยังมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน รูปภาพ และการฉายภาพผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถดึงดูดความ สนใจของนักเรียนของนักเรียนได้ดี ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยแทรกกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงได้พูดแสดงความคิดเห็นทั้งภายในกลุ่มและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และเมื่อเพื่อนหรือครูให้คำเสริมแรงให้คำชมก็เป็นการเสริมแรงนักเรียนก็จะรู้สึกภูมิใจและมีกำลังใจที่จะแสดงความสามารถอีกในโอกาสต่อไป ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะนี้ สอดคล้องกับข้อสรุปของ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2522: 234) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความใ้มนั้นต้องศึกษาความต้องการของ

นักเรียนเพื่อให้ตรงกับความต้องการและพยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด โดยให้นักเรียนได้แสดงออกในด้านความคิด การแก้ปัญหา การสร้างสิ่งแปลกใหม่ การใช้อุปกรณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจรวมทั้ง ต้องมีการเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนสนใจในการเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยควรนำวิธีการจัดกิจกรรมโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ เรียนวิชาภาษาไทยในรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนในระดับต่างกัน เพราะเป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกและเรียนด้วยตนเอง ทั้งเพื่อเป็นการทบทวนการเรียนการสอนของบทเรียนได้ด้วย

1.2 การจัดกิจกรรมที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้สอนจำเป็นต้องมีการเตรียม พร้อมล่วงหน้า ควรศึกษาเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างละเอียด วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ กำหนดเวลาให้ผู้เรียนใช้ศึกษาความรู้ที่ชัดเจน

1.3 การจัดกิจกรรมที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดกิจกรรมโดยเรียนด้วยตนเองจึงเป็นการสร้างทักษะทางสังคมที่ ให้นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรม โดยผู้เรียนอาจจะมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ้าง ซึ่งเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน

1.4 การจัดกิจกรรมที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้สอนควรใช้ภาษาในการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านตัวละครนั้น ๆ ให้มีความกระชับ เข้าใจง่าย อ่านแล้วสามารถปฏิบัติตามได้ทันที

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้สอนควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน ว่าจะมีผล การเรียนเป็นอย่างไร และนำไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ผู้สอนควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนในเนื้อหาอื่น ๆ ของสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือแม้แต่วิชาอื่น ๆ ได้ด้วยเช่น วิชาคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

2.3 การจัดกิจกรรมที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้สอนอาจจะนำไปใช้เป็นบทเรียนแบบออนไลน์หรือระบบเครือข่าย เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

2.4 ผู้สอนควรศึกษาเรื่องความรับผิดชอบในการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพราะเป็นบทเรียนที่ต้องเรียนด้วยตนเอง ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกความรับผิดชอบในการเรียนของผู้เรียน





บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- . (2528). *จิตวิทยาการศึกษาภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). *สรุปรายงานการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาครั้งที่ 5 เรื่อง การนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิจัยการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2537). *คู่มือครูภาษาไทย หลักภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2545ก). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2545ข). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กัลยา หวังปัญญา. (2551). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชานิเวศน์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์. (2545). *การพัฒนาการเรียนรู้หลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนภาษาไทย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงาน. (2540). *ปรัชญาการศึกษาไทย : หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2540). *โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- คณาจารย์สมานมิตร. (2547). *หลักการสอนภาษาไทยสำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- จิตติมา พุทธเจริญ. (2543). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจจากรูปแบบเว็บเพจที่มีการนำเสนอต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา การสะอาด. (2547). *การสร้างแบบฝึกทักษะเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวาล แพรัตนกุล. (2522). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2540). *ประสิทธิภาพสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา, เอกสารการสอนชุดวิชา สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- ชุตिकाญจน์ แยกโคกสูง. (2547). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2549). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ*. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548ก). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดทำผลงานทางวิชาการ อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (ครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ)*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- (2548ข). *นวัตกรรมทางการศึกษาชุด บทเรียนแบบโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- ทองพุด บุญอึ้ง. (2535). *เอกสารการประชุมเพื่อเสนอผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู “ผลงานทางวิชาการประเภทบทเรียนสำเร็จรูป”*. กรุงเทพฯ: พิมพ์คุรุสภา.
- ทิพาวรรณ คำดวง. (2531). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ เรื่อง “กลอนสุภาพ” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนน้ำโสมพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2539). *การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เส้นทางสู่อาจารย์ 3*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ผูกเกสร. (2551). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนฟรังซิสเซเวียร์ นนทบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. การมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นิพนธ์ สุขปรัดดี. (2525). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- นิมิตร มั่นเถา. (2539). *การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่อง คำวิเศษณ์ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2530). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- (2543). *นวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริสาส์น.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2537). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญปลุก สิทธิไชย. (2534). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการคูณกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2519). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2538). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- ประหยัด จิระวรวงศ์. (2528). *หลักการและเทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุรพสาส์น.
- เปลื้อง ณ นคร. (2523). *จิตวิทยาสำหรับชีวิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงเพ็ญ สว่างใจ. (2539). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้น ม. 6*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2539). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2544). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนคร.
- (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอ้าท์ออฟเคอร์
มีส์ท์.
- (2547). *ระเบียบวิธีการทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ เอ้าท์ออฟ เคอร์มีส์ท์.
- พิตร ทองชั้น. (2524). *หลักการวัดผล*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2532). *ผลและการสร้างการประเมินแบบทดสอบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- (2538). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.
- (2540). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาทดสอบและวิจัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- มยุรี อนันตมงคล. (2536). *จะสอนภาษาไทยให้สนุกอย่างไร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- (2545). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชดา ข้าครุฑ. (2540). *การศึกษาเปรียบเทียบด้านการอ่าน การเขียน และความสนใจในการเรียน
วิชาหลักภาษาไทยที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู*.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลมไชย ด่านขุนทด. (2544). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์*
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2524). *สถิติวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ทวีกิจการพิมพ์.
- (2539ก). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2539ข). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- (2541ก). *เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- (2541ข). *เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วราภา โพธิ์สัทธา. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร ธีญลักษณ์นันท์. (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศศิวิมล เนิ่งนิตย์. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ ขวัญดี; และเสนาะ สมานหมู่. (2542). เทคนิคการทำผลงานทางวิชาการ และการก้าวเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ 3 ของ ก.ค. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมพร ยิ้มสกุล. (2527). การทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการสอนภาษาไทย 032 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมยวง ดอกคำ. (2542). การเปรียบเทียบความสนใจในการใช้ภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหญิง เตรีญจิตรกรรม. (2529). เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหมาย มะลิกอง. (2552). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปที่เน้นทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแกปัญหวิทยานิพนธ์ คม. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มแบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ลำราญ คำอ้าย. (2539). ผลการใช้ชุดการสอนหลักภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ถ่ายเอกสาร.
- สุจิต เพ็ชรขอบ; และสายใจ อินทร์พรหม. (2536). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุโท เจริญสุข. (2522). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุนันท์ ปัทมคม. (2523). บทเรียนแบบโปรแกรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ ศลโกสุม. (2525). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
----- (2547). การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้...การพัฒนาผู้เรียน. ราชบุรี:
ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาไทยและความสนใจในวิธี
สอนฟัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการฟังจากแบบบันทึกเสียง
และจากการอ่านของครู. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
----- (2528). การเรียนการสอนรายบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อเนก เพ็ชรอนุกุลบุตร. (2527). การวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรไทย ผลดี. (2522). การสร้างบทเรียนโปรแกรมสไลด์ เทปภาควิชาภาษาไทย เรื่อง อิเหนา
ตอนศึกกะหมังกุกหนึ่ง สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรพรรณ ประสิทธิ์รัตน์. (2528). พื้นฐานทางเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อรพรรณ พรสีมา. (2530). เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- อาคม จันทรสุนทร; และเซาวลิต ชำนาญ. (2521). เทคโนโลยีนวัตกรรม. เชียงใหม่: ภาควิชา
เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อารินทร์ ตลับทอง. (2553). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องการสร้างคำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคลองปึกหลัก สำนักงานเขตประเวศ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อารี วชิรวราการ. (2542). *การวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.*
- Bryan Joh M.; & Shith Jay C. (1975, November). A Self Paced Art History of Learning Center of the University at South Carolina. *Audio Visual Instruction.* 20(9): 24-25.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education.* 3rd ed. New York: Mc Graw-Hill co.
- Gronlund, N.E. (1993). *How to make Achievement Tests and Assessments.* 5th ed. Needham Heights, MA. Allyn and Bacon.
- Hawkes, Herbert E, Lindquist, ER; & Mann, C.R. (1963). *The Construction and Use of Achievement Examination.* Boston: Houghton Mufflin Co.
- Hurlock, Elizabeth Bergner. (1974). *Personality Development.* New York: Mc Graw-Hill.
- Mehrens, William A.; & Lehmann, Irvin J. (1973). *Measurement and Evaluation in Education and Psychology.* New York: Rinchart and Winston, Inc.
- Powell, D.H. (1983). *Understanding human adjustment: Normal adaptation through the Life cycle.* Boston, MA. Little Brown.





ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
จดหมายราชการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจบทเรียนสำเร็จรูป

1. รองศาสตราจารย์อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มุกดา ลิบลับ รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
3. ว่าที่ร้อยตรีหญิงชัชฎาภา วัฒนธรรม อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยี- การศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการจัดการเรียนรู้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์ อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้- ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
3. อาจารย์จงกล เกียมะบุตร รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและ วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิเชิต ฤทธิจรรยา อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมิน การศึกษาวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กานดา นาคะเวช อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมิน- การศึกษาวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิวต์ถ์ มณีโชติ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมิน การศึกษาวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามวัดความสนใจ

1. อาจารย์ ดร. สกล วรเจริญศรี ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
2. อาจารย์พีลาภ วงษ์พานิชย์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมสาธิต
วัดพระศรีมหาธาตุ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
3. อาจารย์ชิตาพันธ์ มุลผล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนา-
ผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)
โรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร





ที่ ศธ 0519.12/4065

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอบเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์อรอนงค์ ตั้งก่อเกียรติ

เนื่องด้วย นางสาวรัฐชยานี การุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวรัฐชยานี การุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติสิศ โทรศัพท์ 086-874-4799



ที่ ศร 0519.12/4๐61

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจักรุญ

เนื่องด้วย นางสาวฉัฐธยาน์ การุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบทดสอบเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวฉัฐธยาน์ การุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติสด โทรศัพท์ 086-874-4799



ที่ ศช 0519.12/4062

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๗ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา นกจะเวช

เนื่องด้วย นางสาวณัฐชยานี การุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักสูตรภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญริมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบทดสอบเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐชยานี การุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-874-4799



ที่ ศษ 0519.12/4๘๖3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๖ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิบัติ มณีโชติ

เนื่องด้วย นางสาวณัฐชาน์ การุณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู" โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบทดสอบเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐชาน์ การุณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 086-874-4799



ที่ ศธ 0519.12/4๑๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์มุกดา ลิบลับ รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวณัฐรชานี การุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์สำเร็จรูปเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐรชานี การุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมรภพ สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-874-4799



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศช 0519.12/4068

วันที่ ๑๗ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวณัฐชานันท์ การุณ นิลิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.สกลวรเจริญศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเรื่อง ความสนใจในการเรียนภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐชานันท์ การุณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ศธ 0519.12/๔๕๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมสาธิตฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เนื่องด้วย นางสาวณัฐรชานี การุณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานិพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอน โดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ อาจารย์พีลาภ วงษ์พานิชย์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และ อาจารย์ชิตาพันธ์ มุสผล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว) เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเรื่อง ความสนใจในการเรียนภาษาไทย และ อาจารย์จงกล เกิดมะยุร รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแผนการสอน คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐรชานี การุณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท 086-874-4799



ที่ ศธ 0519.12/4๐67

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตงูมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑7 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอบขิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ว่าที่ร้อยตรีหญิงรัชฎาภา วัฒนธรรม

เนื่องด้วย นางสาวณัฐธยาน์ การุญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู” โดยมี อาจารย์ ดร.สนอง ทองปาน และ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวณัฐธยาน์ การุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-874-4799



ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนสำเร็จรูป

และ

ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูป

แผนการจัดการเรียนรู้ (กลุ่มทดลอง)

รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 33103	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่อง คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	เวลา 16 คาบ
หน่วยที่ 4 คำที่มาจากภาษาเขมร	เวลา 2 คาบ
โรงเรียน มัธยมสาธิตฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	ภาคเรียนที่ 1/2554

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานการเรียนรู้ 4.1 ข้อ 4 เข้าใจการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ทำให้ภาษาไทยเกิดความงอกงามและมีภาษาใช้ตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะของคำไทยแท้และแยกคำไทยแท้ออกจากภาษาอื่นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะของคำที่มาจากภาษาเขมรได้
2. อธิบายหลักเกณฑ์คำที่มาจากภาษาเขมรได้
3. อธิบายวิธีการสังเกตคำที่มาจากภาษาเขมรได้
4. ยกตัวอย่างคำไทยที่มาจากภาษาเขมรได้

สาระสำคัญ

ลักษณะของคำที่ใช้ในภาษาไทยจะประกอบไปด้วยคำที่เป็นคำไทยแท้และคำที่รับมาจากภาษาอื่น การแยกลักษณะคำไทยแท้และลักษณะของคำที่มาจากภาษาอื่นได้ จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้คำได้อย่างถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์

สาระการเรียนรู้

1. ลักษณะของคำที่มาจากภาษาเขมร
2. หลักเกณฑ์คำที่มาจากภาษาเขมร
3. การสังเกตคำที่มาจากภาษาสันเขมร
4. ตัวอย่างคำไทยที่มาจากภาษาเขมร

กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1-2

ขั้นนำ

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับการเรียนเนื้อหาในแบบเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน

ขั้นสอน

2. แจกจุดประสงค์และคำแนะนำวิธีการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง “คำที่มาจากภาษาเขมร” จำนวน 10 ข้อ
4. แจกชุดบทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง “คำที่มาจากภาษาเขมร” ให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคล
5. นักเรียนทำกิจกรรมตามแต่ละขั้นตอนในบทเรียนพร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดจากบทเรียนสำเร็จรูป
6. ครูให้คำแนะนำและสังเกตการทำงานของนักเรียน

ขั้นสรุป

7. นักเรียนและครูอภิปรายสรุป
8. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนในบทเรียนสำเร็จรูป
9. นักเรียนจดบันทึกผลการสรุปบทเรียนลงในสมุด

สื่อการเรียนรู้

1. ชุดบทเรียนสำเร็จรูป
2. แบบ

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ ดี	๓ ปาน กลาง	๒ พอใช้	๑ ปรับปรุง
1. สังเกต 1.1 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 1.2 การซักถาม และการตอบคำถาม 1.3 การรายงานของนักเรียน 1.4 การร่วมกิจกรรม และกระบวนการทำงาน 2. ตรวจ 2.1 ตรวจแบบทดสอบ 2.2 ตรวจคำตอบของชุดแบบฝึก				

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการพัฒนา

.....

.....

.....

2. แนวทาง/วิธีการสอน/รูปแบบการสอน

.....

.....

.....

3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

4. แนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้

ตำแหน่ง

บทเรียนสำเร็จรูป

เรื่อง คำไทยแท้และภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓



อาจารย์ณัฐธยาน์ การุณ





ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป



บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง “คำไทยที่มาจากภาษาเขมร” เป็นบทเรียนหน่วยที่ ๔ ที่สร้างเป็นกรอบในรูปแบบบทเรียนสำเร็จรูปที่เรียนรู้ด้วยความสามารถของตนเอง ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำและทำตามคำชี้แจงแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ ดังต่อไปนี้

๑. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยที่ ๔ เรื่องคำที่มาจากภาษาเขมรแล้วจะทราบว่าเมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ตามความเข้าใจ ด้วยความซื่อสัตย์ แล้วเก็บไว้ตรวจพร้อมทั้งแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
๓. อ่านบทเรียนไปเรื่อย ๆ ตามลำดับทีละกรอบ แล้วตอบคำถามในกรอบที่มีคำถามด้วยตนเอง
๔. เมื่อตอบคำถามอย่าเปิดดูคำตอบ และเมื่อตอบคำถามไม่ได้อย่าย้อนดูบทเรียน
๕. บทเรียนในหน้าที่มีคำถามจะมีเฉลยไว้ในกรอบถัดไป ดังนั้นควรตอบคำถามให้เสร็จก่อน
๖. เมื่อดูเฉลยแล้ว ถ้าตอบผิด ให้กลับไปอ่านกรอบนั้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วตอบคำถามอีกครั้งให้ถูกต้อง
๗. ให้พยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหา ไปทีละกรอบ
๘. ให้นักเรียนศึกษาจนจบบทเรียนในแต่ละชุด การเรียนด้วยตนเองนี้ ถ้านักเรียนมีความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อตนเองแล้ว จะเข้าใจในบทเรียนและได้รับประโยชน์จากบทเรียนนี้เป็นอย่างดี

“ปฏิบัติตามคำแนะนำนะทุกคน เพื่อความเข้าใจที่คงทนในบทเรียน”





ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและหลักเกณฑ์ของคำที่มาจากภาษาเขมรและแยกคำภาษาเขมรออกจากภาษาอื่นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของคำที่มาจากภาษาเขมรได้
๒. อธิบายหลักเกณฑ์คำที่มาจากภาษาเขมรได้
๓. อธิบายวิธีการสังเกตคำที่มาจากภาษาเขมรได้
๔. บอกคำที่มาจากภาษาเขมรได้

นี่คือคุณลักษณะที่เราจะเรียน
บทเรียนสำเร็จรูปแล้วต้องให้
เกิดผลนะครับ



แบบทดสอบก่อนเรียน



เรื่อง “คำที่มาจากภาษาเขมร”

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของภาษาเขมร

- ก. ไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำ ข. มักมีคำ บำ บัน บัง บรร อยู่หน้า
ค. มีคำแผลงขึ้นต้นด้วย ประ กระ อ่า ง. นิยมใช้คำเติมกลางเพื่อให้เกิดคำใหม่

๒. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- ก. ผจง ผนวย ผลิต ข. บันดาล บัดลังก์ บัญชี
ค. บำเรอ บำราบ บำบัด ง. อนิจจา สำเร็จ ประดุจ

๓. “ก็เสด็จไซจรสรงทรงเครื่อง คำประพันธ์นี้มาจากภาษาเขมรกี่คำ

- ก. ๓ คำ ข. ๔ คำ ค. ๕ คำ ง. ๖ คำ

๔. คำในข้อใดเป็นคำยืมที่มาจากภาษาเดียวกันกับคำว่า “คำเนิน” ทุกคำ

- ก. ตำรับ ไฉนด ข. กำเนิด กังวาน
ค. บำนาญ ราชชา ง. เสด็จ พรรณ

๕. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- ก. บังอาจ บังควร บังคม ข. บังตา บังโคลน บังคน
ค. บังสุรย์ บังสุกุล บังเอิญ ง. บังเหียน บังเกิด บังกะโล

๖. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- ก. กระบือ กระจ่าย กระทำ ข. เสนียด เสน่ง เสถียร
ค. บัญญัติ บำเพ็ญ บันดาล ง. ขนง เชนย ชลิ่ง



๗. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

ก. เผอิญ อรัญ สามัญ

ข. จรัส ตรัส ดำรัส

ค. ขนม เชนย ขนุน

ง. ศาล ตำบล ประมูล

๘. คำราชาศัพท์ในข้อใดมาจากภาษาเขมรทุกคำ

ก. ประทาน ขนง สรง

ข. อังคาร เพลา ประทับ

ค. พระเศียร บรรทม สลา

ง. เสวย โปรด เชนย

๙. ข้อใดไม่ใช่ภาษาเขมร

ก. สไบ

ข. สตูป

ค. สราญ

ง. สงัด

๑๐. ไทยเรานำภาษาเขมรมาใช้ในกิจการใดมากที่สุด

ก. วรรณคดี

ข. ศาสนา

ค. การค้าขาย

ง. การปกครอง



กรอบที่ ๕๒

สวัสดีค่ะเพื่อน ๆ ทุกคน มาพบกับ
เอื้อยเช่นเดิมนะคะ หวังว่ายังจำกัน
ได้นะ วันนี้เอื้อยจะพาเพื่อน ๆ ไป
ศึกษาเรื่อง “คำที่มาจากภาษาเขมร”
กันนะคะ



ครับในหน่วยที่ ๔ นี้ เป็นเรื่องภาษาที่มี
อิทธิพลต่อภาษาไทยเราอีกภาษาหนึ่ง คือ
“คำที่มาจากภาษาเขมร” ครับ หน่วยนี้มีอะไร
น่าเรียนรู้ต้องคอยติดตามกันเองนะครับ

สาเหตุที่ทำให้ภาษาเขมรเข้ามาปะปนในภาษาไทย

เพราะมีความสัมพันธ์ทางด้านการปกครอง ทำให้ต้องรับภาษาและ
วัฒนธรรมเข้ามา ภาษาเขมรที่ไทยเรารับมาใช้จะเป็นในรูปคำราชาศัพท์ และ
คำที่ใช้ในการประพันธ์ โดยมากแล้วมักเปลี่ยนรูปและเสียงใหม่ ทำให้รูป
คำผิดไปจากคำเดิม และนี่คงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการแผลงอักษรขึ้นใน
ภาษาไทย



กรอบที่ ๕๓



มารู้จักข้อสังเกตคำที่มาจากภาษาเขมรกันนะ

๑. คำเขมรนิยมใช้พยัญชนะตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น

แม่ กต ใช้ จ ส เช่น ตรวจ เสรีจ เผด็จ เสด็จ จรัส ตรัส เป็นต้น

แม่ กน ใช้ ญ ร ล เช่น เจริญ ชำนาญ เผอิญ จัญไร ความญ อัญเชิญ

บำเพ็ญ ขจร บังอร สมควร ถกกล ประมูล ตำบล เมล กำนัล กังวล กำจร เป็นต้น
(หลักกรจำ หญิงสาวเจ้าเรือล่ม)

๒. คำ ๒ พยางค์จะขึ้นต้นด้วยคำว่า กำ คำ จำ ต่า ซ้ำ ต่า ทำ สำ อ่า มักเป็นคำ
ที่มาจากภาษาเขมร (คนเขมรชอบคำ) บางคำแผลงได้ด้วยนะ ดูดี ๆ เช่น

กำ – กำหนด กำเนิด กำเหน็จ กำหนด ฯลฯ

คำ – คำรบ คำนับ คำรน ฯลฯ

จำ – จำหน่าย จำนน จำแนก จำเริญ จำรูญ จำเนียร ฯลฯ

ซ้ำ – ซ้ำร้าย ชำนาญ ซ้ำรู้ด ฯลฯ

ต่า – ต่ารง ต่าริ ต่ารัส ต่าเนิน ฯลฯ

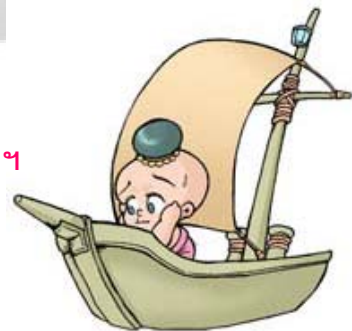
ต่า – ต่ารวจ ต่ารา ต่าหนี ต่าหนัก ฯลฯ

ทำ – ทำนบ ทำเนียบ ทำนาย ทำนอง ทำนุ ฯลฯ

สำ – สำรวจ สำเร็จ สำราญ สำรวล ฯลฯ

อ่า – อ่านาจ อ่านวย ฯลฯ

บำ – บำนาญ บำเหน็จ บำรุง บำบัด บำเพ็ญ บำราบ ฯลฯ



ดูตัวอย่างคำที่แผลงนะครับ ทำนาย แผลงมาจาก ทาย

จำแนก แผลงมาจาก แจก จำหน่าย แผลงมาจาก จ่าย ยังมี

คำอื่น ๆ อีกนะครับ

กรอบที่ ๕๔



ถ้าอย่างนั้นเราลองมาแต่งคำกัน ไม่ยากเลยครับเพื่อน ๆ

๑. บำรุง แต่งมาจาก
๒. บำราบ แต่งมาจาก
๓. สำเร็จ แต่งมาจาก
๔. ตำรวจ แต่งมาจาก
๕. ตำหนิ แต่งมาจาก
๖. ชำร่วย แต่งมาจาก
๗. ชำนาญ แต่งมาจาก
๘. กำเนิด แต่งมาจาก
๙. ดำเนิน แต่งมาจาก
๑๐. จำเริญ แต่งมาจาก



๓. ภาษาเขมรเป็นคำควบกล้ำและอักษรนำ เช่น **เขลา ไพธ ไหลง กระบือ ไหลนทวาร**
กราน สรง โปรด ทรง ฉนำ ขวนขวย โตนด ฉนาก ขยำ ขนง เสวย ฯลฯ

สำหรับข้อ ๓ นี้ ยังมีมากกว่านี้นะครับ แต่ที่นำมาี้แค่ตัวอย่างเท่านั้นนะครับ เดี่ยวแกละจะ
มาเพิ่มเติมให้ในแบบฝึกหัดนะครับ



กรอบที่ ๕๕



มากรอบนี้เรารู้จักลักษณะของคำที่มาจากภาษาเขมรกันต่อนะ

๔. คำที่ขึ้นต้นด้วยสระกุล บัง บัน บำ (อยู่ในข้อ ๒ แล้วค่ะ) บรร
 จะเป็นคำที่มาจากภาษาเขมร จำและทำความเข้าใจกับเรื่องนี้นะคะ
 เช่น บัง → บังควร บังเกิด บังอาจ บังคับ บังเอิญ ฯลฯ
 บัน → บันดาล บันเทิง บันดล บันทึก บันได บันลือ ฯลฯ
 บรร → บรรทม บรรทุก บรรจุ บรรจบ บรรเจิด ฯลฯ

ให้เพื่อน ๆ ติความปริศนาหรือข้อความที่กำหนดให้ตามแนวตั้งหรือแนวนอนของแต่ละข้อ แล้วเติมตัวอักษรของคำที่คิดได้ลงในตารางที่มีตัวอักษรบางตัวไว้ไว้ให้แล้ว

แนวตั้ง

๑. แสงที่เห็นกระเด็นกระจายจากวัตถุที่ถูกเป็นไฟ
๒. ไป , อยู่
๓. ควรอย่างยิ่ง
๔. รับประทาน

		๒		๓	๔				ด
		ไ		บ					
				ร				ส	
						ค			
๑	ร		จ						

แนวนอน

๑. พิจารณาดูความเรียบร้อย
๒. ส่วนกลางของกะโหลกศีรษะ
๓. เกิด
๔. อาบน้ำ

	๒				ล
	ก				

ดูดี ๆ นะครับ
อย่าพลาดล่ะ



เฉลยกรอบที่ ๕๔

- | | | | | |
|---------|---------|----------|---------|-----------|
| ๑. ปรุง | ๒. ปราบ | ๓. เสรีจ | ๔. ตรวจ | ๕. ติ |
| ๖. ช่วย | ๗. ชาญ | ๘. เกิด | ๙. เดิน | ๑๐. เจริญ |

กรอบที่ ๕๖



ยังมีอีกนะครับหลักการสังเกตคำที่มาจากภาษา
เขมร ดังข้อต่อไปนี้

๕. ภาษาเขมรไม่ใช้รูปวรรณยุกต์ เช่น มาน (มี) บาย (ข้าว) ศก เลิก (ยก)

ดำเนิน อวย แช เพ็ญ ยกเว้นบางคำซึ่งมีใช้น้อยมาก เช่น เขม่า เสน่ง

๖. คำไทยที่มาจากภาษาเขมรจะไม่ประวิสรรชนีย์ (ะ) เช่น ลออ สยม ผอบ เผชัญ ผจง

๗. สังเกตจากคำแผลงนะครับ

แผลง เป็น ำ และแทรกพยัญชนะ

เกดา - กำเดา

ติ - ตำหนี

เถกิง - ตำเกิง

อาจ - อำนาจ

ขจร - กำจร

ทลาย - ทำลาย

กราบ - กำราบ

ตรัส - ตำรัส

ตรวจ - ตำรวจ

ทำรง - ตำมรงค์

เจียน - จำเนียน

ขล้ง - กำล้ง

แหง - กำแหง

ชาญ - ชำนาญ

เถลิง - ตำเลิง

สรวล - สำรวล

ถวาย - ตังวาย

เทียบ - ทำเนียบ

ตริ - ตำริ

ตรง - ตำรง

เจรียง - จำรียง

แสดง - สำแดง

จง - จำง

อวย - อำนวย

ถกล - ตำกถ

พัก - พำนัก

เสวย - สั้งเวย

จัน - จังหัน

เสร็จ - สำเร็จ

ทูล - ทำนูล

ตริบ - ตำริบ

เจพาะ - จำพาะ

ยังมีกรอบต่อไปอีกนะครับ

เฉลยกรอบที่ ๕๕



แนวตั้ง	๑. ประกาย	๒. เสด็จ	๓. บังควร	๔. เสวย
แนวนอน	๑. ตรวจ	๒. กบาล	๓. บังเกิด	๔. สรง

กรอบที่ ๕๗



มาต่อคำแผลงอีกนิดนะครับ

แผลง ข เป็น กระ

ขจาย – กระจาย

ขจอก – กระจอก

แชส – กระแส

ขทง – กระทง

ขदान – กระदान

ขจัด – กระจัด

ข่ม่อม – กระหม่อม

ขโดง – กระโดง

เขทย – กระเทย

แผลง ผ เป็น ประ-บรร

ผจง – ประจง , บรรจง

ผทับ – ประทับ

ผจบ – ประจบ , บรรจบ

ผทม – ประทม , บรรทม

ผชুম – ประชুম

ผสม – ประสม , บรรสม

ผเดียง – ประเดียง

ผสบ – ประสบ

ผเชิญ – ประเชิญ

ผเดิม – ประเดิม

ผดุง – ประดุง

ผลาญ – ผลาญ , ประลาญ

ผจวน – ประจวน

ผอบ – ประอบ

ผกาย – ประกาย

ผสาน – ประสาน , บรรสาน



แผลงเป็น บัง บำ บั่น

บัง

บำ

บั่น

เผอิญ – บังเอิญ

บวง – บำบวง

เหิน – บั่นเหิน

ควร – บังควร

เพ็ญ – บำเพ็ญ

เดิน – บั่นเดิน

คม – บังคม

ปราบ – บำปราบ

ลือ – บั่นลือ

เกิด – บังเกิด

เปรอ – บำเปรอ

โดย – บั่นโดย

ค้ำ – บังค้ำ

บัต – บำบัต

ตาล – บั่นตาล

คัล – บังคัล

ปราศ – บำปราศ

ดล – บั่นดล

อาจ – บังอาจ

ปรุง – บำปรุง



กรอบที่ ๕๘

ขีดเส้นใต้คำที่มาจากภาษาเขมรให้ถูกต้อง



๑. สบาย	จง	กระป๋อง	สะไ้
๒. ขนิก	ขณะ	ขจิต	ขจาย
๓. กราล	กว้าง	กราบ	กว้าง
๔. จรวล	จรัส	จริน	ตริยา
๕. ขนอง	ขนอบ	ขนิษฐ์	ขนอน
๖. สด่า	สดก	สดัน	สดุดี
๗. กันยา	กันดาร	กันทรากร	กันดาล
๘. เสน่ง	เขม่า	เขนย	บำเพ็ญ
๙. บาย	จง	กิจ	ใหญ่
๑๐. คุณ	เคณฑะ	คูปอง	ค่านัล
๑๑. กรรณิการ์	กรรษา	กรรเจียก	กรรณ
๑๒. บังควร	บังสุกุล	บังกะไล	บังสุรย์

เพื่อน ๆ พังเอี้ยนนะคะ คำที่มาจากภาษาเขมรนั้น พอสรุปได้ดังนี้ค่ะ

๑. ส่วนมากใช้เป็นคำราชาศัพท์ เช่น **เสวย เขนย ขนง โปรด**
ตรัส เสด็จ ดำเนิน ถวาย ทรง ผนวช ประชวร บรรทม ถำมรงค์
ประทับ เพลลา กันแสง สรง ฯลฯ

๒. คำเขมรที่ใช้ในคำสามัญทั่วไป เช่น **กระป๋อง กระบาล**
โตนด จมูก เสนียด ตำบล ถนน จังหวัด ทำเนียบ ทำเนา ลำเนา
ชุมชนม ชมรม ฯลฯ

๓. คำเขมรเป็นคำโดดคล้ายกับคำไทย จนเราคิดว่าเป็น
คำไทย ที่สังเกตได้เพราะ**คำเขมรนั้นต้องแปลความหมายก่อน** จึงจะ
เข้าใจ เช่น **แข-ดวงจันทร์ บาย-ข้าว เมิล-มอง ศก-म्म**
เหิน-เหาะ อวย-ให้ อุลิต-แดงโม ฯลฯ



กรอบที่ ๕๘



จุกขอเพิ่มเติมจากเอื้อยนะครับ เอาแบบกระชับเลย
จุกขอแยกเป็นข้อ ๆ แล้วกันนะครับ

๑. เขมรชอบ “อ๋า” ครับ จึงไม่น่าคบหาสมาคมด้วย นั้นหมายความว่า คำที่ขึ้นด้วย **ก๋า คำ่า จ๋า ต๋า ซ๋า ต๋า ทำ่า ส๋า อ๋า** ทั้งหมดนี้ แต่ก็ต้องสังเกตให้ดีนะ

๒. มีตัวสะกดตรงมาตราแต่ต้องแผลงได้คล้ายข้อ ๑ ครับ แล้วสามารถแผลงได้จะเป็นคำเขมร เช่น **จ๋า-จ๋าแนก จ๋าย-จ๋ายหน่าย ทาย-ทำ๋นาย ทลาย-ทำ๋ลาย ช่วย-ซ๋าช่วย** เมื่อแผลงแล้วต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า “**อ๋า**” จ๋าด้วยนะครับ แต่ ตายจะแผลงเป็น **ต๋านาย** คำนี้แผลงไม่ได้แผลงแล้วไม่มีความหมายก็จะไม่ใช่คำเขมรครับ

๓. มีตัวสะกดใน **หญิง สาว เจ้า เรือ ล่ม (ญ ส จ ร ล)** ส่วนใหญ่แล้วเป็นคำที่มาจากภาษาเขมรครับ

๔. เขมรชอบควบและอยากเป็นผู้นำ (อักษรควบกล้ำและอักษรนำ) ยิ่งตระกูล **ขา เสือ โฉด** หมายความว่า **ข นำ ส นำ และ ฉ นำ** เช่น **ขนม ขย้า**

สนุก เสน่ง สบง ฉบ้ง ฉินด



เฉลยกรอบที่ ๕๘

- | | | | | |
|--------------------|-------------|---------------|------------------------------------|---------------------|
| ๑. สบาย | จง | กระปือ | ๒. ขจาย | ๓. กราล |
| ๔. จรวล | จรัส | | ๕. ขนอง | ๖. สด้า |
| ๗. กัณฑาล | | | ๘. เสน่ง เขม่า เชนย บ้าเพ็ญ | |
| ๙. บาย จง | | | ๑๐. ค้ำนัล | ๑๑. กรรเจียก |
| ๑๒. บั้งควร | | | | |

กรอบที่ ๖๐

แบบทดสอบหลังเรียน



เรื่อง “คำที่มาจากภาษาเขมร”

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของภาษาเขมร

- ก. ไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำ ข. มักมีคำ บำ บัน บัง บร อยู่หน้า
ค. มีคำแผลงขึ้นต้นด้วย ประ กระ อ่า ง. นิยมใช้คำเติมกลางเพื่อให้เกิดคำใหม่

๒. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- ก. ผจก ผนวช ผลิต ข. บันดาล บัลลังก์ บัญชี
ค. บำเรอ บำราบ บำบัด ง. อนิจจา สำเร็จ ประดุจ

๓. “ก็เสด็จใสரசรงทรงเครื่อง อร่ามเรื่องดังดวงแขไข”

คำประพันธ์นี้มาจากภาษาเขมรกี่คำ

- ก. ๓ คำ ข. ๔ คำ ค. ๕ คำ ง. ๖ คำ

๔. คำในข้อใดเป็นคำยืมที่มาจากภาษาเดียวกันกับคำว่า “ดำเนิน” ทุกคำ

- ก. ตำรับ โฉนด ข. กำเนิด กังวาน
ค. บำนาญ ราชา ง. เสด็จ พรรณ

๕. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- ก. บังอาจ บังควร บังคม ข. บังตา บังโคลน บังคน
ค. บังสุรย์ บังสุกุล บังเอิญ ง. บังเหียน บังเกิด บังกะไล



กรอบที่ ๖๑



๖. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- | | |
|--------------------------|------------------------|
| ก. กระบือ กระจ่าย กระทำ | ข. เสนียด เสน่ง เสดียร |
| ค. บัญญัติ บำเพ็ญ บันดาล | ง. ขนง เขนย ช้าง |

๗. ข้อใดเป็นคำเขมรทั้งหมด

- | | |
|---------------------|--------------------|
| ก. เผอิญ อรัญ สามัญ | ข. จรัส ตรัส ดำรัส |
| ค. ขนม เขนย ขนุน | ง. ศาล ตำบล ประมูล |

๘. คำราชาศัพท์ในข้อใดมาจากภาษาเขมรทุกคำ

- | | |
|-----------------------|-----------------------|
| ก. ประทาน ขนง สรง | ข. อังคาร เผลา ประทับ |
| ค. พระเศียร บรรทม สลา | ง. เสวย โปรด เขนย |

๙. ข้อใดไม่ใช่ภาษาเขมร

- | | | | |
|--------|---------|---------|----------|
| ก. สไบ | ข. สตูป | ค. สราญ | ง. สัจด์ |
|--------|---------|---------|----------|

๑๐. ไทยเรานำภาษาเขมรมาใช้ในกิจการใดมากที่สุด

- | | | | |
|------------|----------|--------------|--------------|
| ก. วรรณคดี | ข. ศาสนา | ค. การค้าขาย | ง. การปกครอง |
|------------|----------|--------------|--------------|



เฉลยกรอบที่ ๖๐

๑. ก

๒. ค (ก. ผลิต ภาษาบาลี ข. บัลลังก์ ภาษาบาลี บัญชี เป็นทั้งภาษาบาลี และสันสกฤต ง. อนิจจา ภาษาบาลี)

๓. ง (เสด็จ ไสรจ สรง ทรง อร่าม แข)

๔. ก (ข. กังวาน คำไทย ค. ราชา ภาษาบาลี ง. พรรณ ภาษาสันสกฤต)

๕. ก (ข. บังตา คำไทย ค. บังสุรย์ ภาษาสันสกฤต บังสุกุล ภาษาบาลี ง. บังกะโล ภาษาฮินดี)

กรอบที่ ๖๒



ในที่สุดเพื่อน ๆ ทุกคนก็ได้มาถึงเส้นชัยแล้ว
ดีใจด้วยนะครับที่ทำแบบทดสอบกันได้คะแนนดีกัน
ทุกคนเลย แล้วค่อยพบกันในหน่วยต่อไป ส่วนจะ
เป็นเรื่องอะไรนั้นเราถามเอื้อยดีกว่านะ

ค่ะ ในหน่วยต่อไปเราจะมาเรียนเรื่อง
“คำที่มาจากภาษาจีน” กันถ้าเพื่อนอยากเรียนรู้ก็ไป
ศึกษามาก่อนล่วงหน้าได้ค่ะ ถ้าไม่เข้าใจอย่างไร แล้ว
เอื้อยจะมาอธิบายให้เพื่อน ๆ เข้าใจเองค่ะ



เฉลยกรอบที่ ๖๑



๖. ง (ก. กระทำ คำไทย ข. เสถียร ภาษาสันสกฤต ค. บัญญัติ ภาษาบาลี)

๗. ข (ก. สามัญ ภาษาบาลี ค. ขนมน คำไทย ง. ศาล ภาษาสันสกฤต)

๘. ง (ก. ประทาน คำไทย ข. อังคาร ภาษาบาลี

ค. พระเศียร ภาษาสันสกฤต)

๙. ข (สฎฐป ภาษาสันสกฤต)

๑๐. ง การปกครอง



ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เฉลยแบบทดสอบ
และ
แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓**

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ มีจำนวนทั้งหมด ๔๐ ข้อ ใช้เวลา ๕๐ นาที คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน
๒. แบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวจาก ก ข ค หรือ ง แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ของแต่ละข้อ ดังตัวอย่างการเลือกคำตอบข้อ ก ดังนี้
- | | | | |
|-------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| ก | ข | ค | ง |
| <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
๓. ในการตอบ ให้ขีดคำตอบได้เพียงข้อละหนึ่งคำตอบเท่านั้น ถ้าข้อใดมีเกิน 1 คำตอบ จะถือว่าข้อนั้นผิด ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็ให้ขีดเส้นหนา ๆ ทับเครื่องหมายเดิม แล้วขีดคำตอบใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก ไปเป็นข้อ ค ดังนี้
- | | | | |
|-------------------------------------|--------------------------|-------------------------------------|--------------------------|
| ก | ข | ค | ง |
| <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
๔. ให้ระวังขีดคำตอบให้ตรงกับข้อความเสมอ ถ้าพบข้อใดยากให้เว้น ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยย้อนกลับมาทำข้อนั้น ๆ ใหม่ การเดาไม่ช่วยให้คะแนนดีขึ้น เพราะฉะนั้นนักเรียนควรทำและคิดด้วยความรอบคอบ
๕. อย่าขีดเขียนเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบเป็นอันขาด และหลังจากทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว ให้นำแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบส่งคืนกรรมการคุมสอบ
๖. ถ้ามีข้อสงสัยให้ถามก่อนลงมือทำข้อสอบ
๗. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล วันสอบ ในกระดาษให้ครบถ้วน
-

แบบทดสอบ

เรื่อง “คำไทยแท้และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย”

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับคำไทยแท้

- ก. เป็นคำพยางค์เดียว มีความหมายชัดเจน
- ข. มีการแทรกเสียงเข้าไประหว่างคำ
- ค. มีอักษรควบกล้ำและอักษรนำใช้มาก
- ง. ตัวสะกดจะตรงมาตรา

๒. ข้อใดมีคำไทยแท้ที่แสดงลักษณะการสร้างคำไทยที่เกิดจากการแทรกเสียง

- ก. แม่ชอบซื้อของใช้กระจุกกระจิกน่ารักดี
- ข. คุณปู่ชอบปลูกมะม่วงไว้รอบบ้าน
- ค. น้องเป็นใช้หนาวสั้นระริกตลอดเวลา
- ง. นานั่งมองตะวันที่กำลังลับขอบฟ้า

๓. ประโยคในข้อใดแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาไทยชัดเจนที่สุด

- ก. เธออารมณ์ไม่ดี ใครพูดทีก็โกรธหมด
- ข. พ่อสวมเสื้อลายเสีอนั่งบนเสื่อผืนใหญ่
- ค. ย่าอยากจะซื้ออะไรก็ซื้อได้เลยนะคะ
- ง. ฉันอยากไปเที่ยวแต่พ่อแม่ไม่ให้ไป

๔. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ

- | | |
|-------------------------------------|----------------------------|
| ก. ได้ยินเสียงแหว่ดังแผ่วมาแต่ไกล ๆ | ข. ชุ่มชื้นฤทัยหาใดจะปาน |
| ค. ฟังเสียงบรรเลงดังเพลงขับขาน | ง. ดุจทิพย์วิมานสราญสุขขใจ |

๕. ข้อใดเกิดจาก การประสมคำไทยกับคำไทยทั้ง ๒ คำ

- | | |
|--------------------|---------------------|
| ก. แก่นสาร ข้าทาส | ข. ข้าวของ มุลค่า |
| ค. แก่เฒ่า หยาบช้า | ง. เทือกเขา กาลเวลา |

๖. คำบาลีในข้อใดมีหลักการสร้างคำเช่นเดียวกับคำว่า “มัชฌิม”

- | | |
|----------|-----------|
| ก. สังข์ | ข. นิพพาน |
| ค. วัตถุ | ง. ลัทธิ |

๗. วิธีการที่ไทยพยายามรักษารูปศัพท์เดิมของภาษาบาลี – สันสกฤตไว้เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทย คือข้อใด

- ก. ตัวสะกดตัวตาม
ข. การสร้างคำทั้งคำสมาสสนธิ
ค. การแบ่งพยัญชนะวรรค
ง. การใช้ตัวการ์นต์

๘. คำในภาษาบาลีในข้อใดไม่มีการตัดตัวอักษร

- | | |
|----------|--------|
| ก. วุฒิ | ข. รัฐ |
| ค. วัฒนา | ง. ชณะ |

๙. คำภาษาบาลีในข้อใดมีหลักตัวสะกดตัวตามต่างจากข้ออื่น

- | | |
|------------|-------------|
| ก. สักการะ | ข. มัจจุราช |
| ค. ทิฐิ | ง. ทัพพี |

๑๐. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. “สังข์” มาจากภาษาบาลี เพราะตัวสะกดแถวที่ ๕ สะกด และแถวที่ ๑-๕ ตาม
ข. “ประถม” มาจากภาษาสันสกฤต เพราะใช้ตัวอักษรควบ
ค. “มรรค” มาจากภาษาสันสกฤต เพราะใช้ ร หัน
ง. “มณฑล” มาจากภาษาสันสกฤต เพราะใช้ ฑ

๑๑. ภาษาสันสกฤต นิยมใช้ ส กับพยัญชนะในวรรค ตะ ข้อใดใช้เป็นตัวอย่างประกอบคำอธิบายข้างต้นได้ถูกต้อง

- | | |
|-----------------|-------------------|
| ก. สถาน สามานย์ | ข. สถาวร สัตตบงกช |
| ค. สดับ สถาปนิก | ง. สามัญ สัญญา |

๑๒. ประโยคในข้อใดไม่มีคำภาษาบาลีปนอยู่เลย

- ก. สามัญชนทั่วไปต้องหาเช้ากินค่ำ
- ข. กินข้าวเหนียวแล้วจะง่วงนอน
- ค. รสนิยมของวัยรุ่นคือการแต่งตัวสายเดี่ยว
- ง. สักครู่จะแวะไปทำธุระที่บางเขนสักหน่อย

๑๓. ข้อใดเป็นภาษาบาลีทุกคำ

- ก. สันติ สุตร อาทิตยั
- ข. เมตตา กัญญา สุริยะ
- ค. จักร ประพติ ศุกร
- ง. บาป สถาน บุษกร

๑๔. ข้อใดเป็นภาษาบาลีมากที่สุด

- ก. นุพผา อิจจา อาสาฬหบูชา
- ข. สตรี การุณย์ เขต
- ค. สัญญา บุคคล อรรณพ
- ง. พยัคฆ์ บุญ สวามี

๑๕. ข้อใดมีคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

- ก. อยากเรียนปริญญาเป็นวิชาเอก ถ้าสอบคัดเลือกได้
- ข. เมื่อถึงวันเบญจเพส ท่านจะมีฐานะทางการงานมั่นคง
- ค. มิตรเท่านั้นหาได้ยากกว่ามิตรเทียม
- ง. โรคเกิดขึ้นได้ง่าย แต่ดูแลเยียวยานาน

๑๖. ข้อใดไม่มีคำภาษาบาลีและสันสกฤต

- ก. ความสุขเป็นผลพลอยได้จากการทำงาน
- ข. การดองเป็นวิธีถนอมอาหารอย่างหนึ่ง
- ค. ลูกคือของขวัญที่ยิ่งใหญ่ของพ่อแม่
- ง. การอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างใกล้ชิดทำให้เกิดวินัย

๑๗. ข้อใดเป็นภาษาสันสกฤตทั้ง ๓ คำ

- ก. กษัตริย์ อัคคี มฤตยู
- ข. ศีรษะ กรีธา โมลี
- ค. มรรค มิตร อิตถี
- ง. อาชญา ฤทธิ สถาน

๑๘. ข้อใดไม่ใช่ภาษาสันสกฤต

- | | |
|------------|------------|
| ก. ประกาย | ข. ประพฤติ |
| ค. ประวัติ | ง. ประภาศ |

๑๙. ข้อใดไม่เข้าพวกกับข้ออื่น

- | | |
|------------------|-----------------|
| ก. จวรรต เกษม | ข. เวช ลักษณะ |
| ค. บุรุษ ศีลธรรม | ง. ฤดู กษัตริย์ |

๒๐. “มิตรภาพไม่จีจางตราบใดที่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจยังเกี่ยวกันแน่น กาลเวลามีอาจพราวเราสองคนให้ห่างกัน ในความรู้สึกเธอและฉันเหมือนกันอยู่ด้วยตลอดไป”

ข้อความข้างต้นมีคำภาษาบาลี และสันสกฤตทั้งหมดกี่คำ (นับคำซ้ำด้วย)

- | | |
|---------|---------|
| ก. ๓ คำ | ข. ๔ คำ |
| ค. ๕ คำ | ง. ๖ คำ |

๒๑. ข้อใดมีคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตอย่างละ ๒ คำ

- | | |
|----------------------------------|----------------------------------|
| ก. พิศดาร มัจฉา รั้งสี วิเคราะห์ | ข. อัจฉา ไทยทาน อัจฉรรย์ นารายณ์ |
| ค. กีฬา ปราณี วัลลีย์ อริยะ | ง. อิศระ กรีกา ปฤจณา วิศาล |

๒๒. คำภาษาบาลี “พัชสะ, สัททะ, อัคคะ” ภาษาสันสกฤตใช้อย่างไร

- | | |
|-----------------------|----------------------|
| ก. พัชชา ศัพท์ อัคคี | ข. พรวรชา ศัพท์ อัคร |
| ข. พรวรชา ศิษย์ อัคนี | ง. พรวรชา สุทธิ อัคร |

๒๓. คำภาษาสันสกฤต “กษัตริย์ พฤทธิ ประถม” ภาษาบาลีใช้อย่างไร

- | | |
|----------------------|------------------------|
| ก. ชัตติยะ วุฒิ ปฐุม | ข. กษัตตย์ วุทธิ ปถม |
| ค. ชัตตย์ วุฒิ ปฐุม | ง. ชัตริย์ วุฒิ ประฐุม |

๒๔. ข้อใดไม่ใช่หลักเกณฑ์ของภาษาเขมร

- | |
|-----------------------------------|
| ก. นิยมใช้เสียงพยัญชนะควบกล้ำ |
| ข. มักใช้ จ ร ล ย ญ ส เป็นตัวสะกด |
| ค. ไม่นิยมใช้รูปวรรณยุกต์ |
| ง. มีหลักการใช้ตัวสะกดและตัวตาม |

๒๕. “ภาษาเขมรเป็นลักษณะภาษาติดต่อ” ข้อใดเป็นเหตุผลของคำกล่าวนี้

- ก. การนำคำมาต่อกันเพื่อสร้างคำใหม่
- ข. การสร้างคำท้ายคำไม่กำหนด
- ค. การแทรกคำลงกลางคำ
- ง. การเติมคำทั้งหน้าคำ กลางคำ และท้ายคำ

๒๖. ข้อใดแผลงคำที่มาจากภาษาเขมรไม่ถูกต้อง

- ก. รับ แผลงเป็น สำหรับ
- ข. ผสม แผลงเป็น ประสม
- ค. จ่าย แผลงเป็น ต่าหน่าย
- ง. ขจัด แผลงเป็น กระจัด

๒๗. ข้อใดเป็นภาษาเขมรทุกคำ

- | | |
|-----------------------|--------------------|
| ก. ปราวรณา ไพรี พิเศษ | ข. ไฉน สวรรค์ เขนย |
| ค. เจริญ ขนม จรัส | ง. เสวย ฉลาด สำคัญ |

๒๘. ข้อใดไม่ใช่คำภาษาเขมร

- | | |
|---------|----------|
| ก. สไป | ข. สฎูป |
| ค. สราญ | ง. สัจด์ |

๒๙. ข้อความในข้อใดมีภาษาเขมรปนอยู่

- ก. ลูกชมแกช้านาญการป็นต้นตาลโตนด
- ข. เวลาเช้าเราต้องรีบออกไปทำงาน
- ค. ปีนี้อาจารย์เกษียณอายุราชการหลายคน
- ง. ความโกรธ คือ โง่ โมโห คือ บ้า

๓๐. ข้อใดเป็นคำยืมที่มาจากภาษาเขมร

- | | |
|-------------------|------------------|
| ก. กำลัง จมูก | ข. พรรค พวก |
| ค. ปัจจุบัน กำลัง | ง. ชื่อสัตย์ ไคร |

๓๑. ข้อใดเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนทุกคำ

- ก. กัง เก้ง ระตะ
ข. ห้าง ก่วยเตี๋ยว โพย
ค. เทียน แก้ว กงเต็ก
ง. เจ็ง ซวย เก็กฮวย

๓๒. ข้อใดมีคำที่มาจากภาษาจีนมากที่สุด

- ก. เขาขี่เก้งไปซื้อเกาลัดที่เขาวราช
ข. วันนี้อ้วฮวย เจอเทียนปราบ
ค. เสียใส่กางเกงขาก๊วยไม่มียี่ห้อไปกินโจ๊ก
ง. เขาขายเต้าฮวยจนกลายเป็นเศรษฐี

๓๓. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดไม่ใช่คำภาษาจีน

- ก. เธอซื้อห่วยหรือยังจ๊ะ
ข. ความเครียดทำให้เกิดมะเร็ง
ค. ประเสริฐวิ่งเข้าเส้นชัยลำดับบ๊วย
ง. พ่อค้ากักตุนสินค้าทุกครั้ง

๓๔. คำในข้อใดเป็นคำที่มาจากภาษาจีนทุกคำ

- ก. กัง ระตะ จาน
ข. เทียน กงเต็ก แก้ว
ค. เก็กฮวย เจ็ง ซวย
ง. ก้าง เกียะ เอี่ยมจุ่น

๓๕. “เหล่าเป็นเครื่องดื่มที่มีสารแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นสารธรรมชาติที่ได้จากการหมักน้ำตาลกับยีสต์ เกิดเป็นสารที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า เอทานอล”

ข้อความนี้มีคำที่มาจากภาษาอังกฤษกี่คำ

- ก. ๑ คำ
ข. ๒ คำ
ค. ๓ คำ
ง. ๔ คำ

๓๖. ข้อใดสะกดถูกต้องทั้งสองคำ

- ก. โคม่า โควต้า
ข. วอลเลย์บอล บาสเกตบอล
ค. แท็กซี่ ก๊อบปี้
ง. คลินิก ปิกนิก

๓๗. ข้อใดสะกดผิด

- ก. เค้ก
ข. คู่กี้
ค. ก๊อกน้ำ
ง. เสื่อเซ็ด

๓๘. จากข้อความ มีคำภาษาต่างประเทศกี่คำ

“ลูกของเจ้าเล้าแม่จะรับเลี้ยง ช่วยกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงไว้ได้ถวายเป็น”

ก. ๔ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๒ คำ

ง. ๑ คำ

๓๙. ข้อใดที่มีทั้งคำไทยแท้ คำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาเขมร

ก. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ทำให้เกิดผลดีต่อจิตใจของเรา

ข. คนทำดีก็สมควรได้รับบำเหน็จความชอบ

ค. ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ว่าวกย่องกันมากกว่าดีเยี่ยม

ง. หนังสือเล่มนี้เป็นของใคร ทำไมมาวางอยู่ในลิ้นชัก

๔๐. ข้อใดไม่มีคำภาษาต่างประเทศ

ก. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด

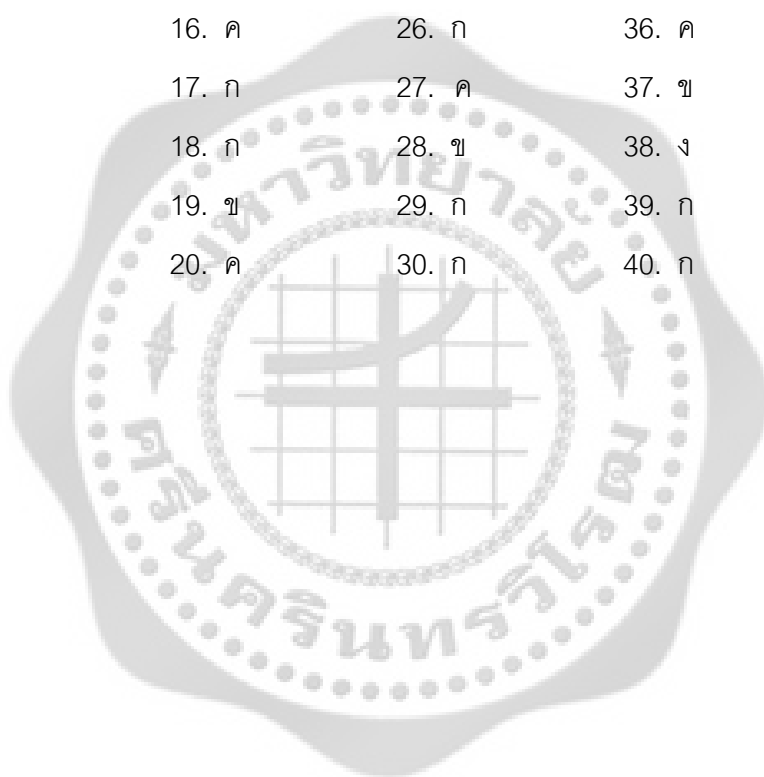
ข. สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกสกุล

ค. ฝนตกชุกไหม้ไหล คนจัญไรมาพบกัน

ง. แข่งเรือแข่งแพแข่งได้ แข่งบุญวาสนาแข่งไม่ได้

เฉลยแบบทดสอบ

- | | | | |
|-------|-------|-------|-------|
| 1. ค | 11. ค | 21. ข | 31. ข |
| 2. ก | 12. ข | 22. ข | 32. ค |
| 3. ข | 13. ข | 23. ก | 33. ข |
| 4. ก | 14. ก | 24. ง | 34. ง |
| 5. ค | 15. ก | 25. ง | 35. ค |
| 6. ง | 16. ค | 26. ก | 36. ค |
| 7. ง | 17. ก | 27. ค | 37. ข |
| 8. ง | 18. ก | 28. ข | 38. ง |
| 9. ง | 19. ข | 29. ก | 39. ก |
| 10. ง | 20. ค | 30. ก | 40. ก |



แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ถามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด ผลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนจะมีประโยชน์และมีคุณค่ามากที่สุด ก็ต่อเมื่อนักเรียนตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
3. วิธีตอบแบบสอบถามวัดความสนใจแต่ละข้อมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบ 5 ช่อง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ข้อให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับความสนใจของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความสนใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือภาษาไทย					
2	ข้าพเจ้าสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย					
3	ข้าพเจ้าทบทวนเนื้อหาวิชาภาษาไทยก่อนถึงคาบเรียนเสมอ					
4	ข้าพเจ้าทำการบ้านวิชาภาษาไทยเสร็จก่อนเวลาที่อาจารย์กำหนด					
5	ข้าพเจ้าแก้ไขแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทยที่ทำผิดให้ถูกต้องเสมอ					
6	เมื่อครูต้องการอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทยข้าพเจ้าจะรีบสมัครทันที					
7	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะส่งผลงานเกี่ยวกับภาษาไทยเข้าประกวดแข่งขัน					
8	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกท้อใจที่เรียนวิชาภาษาไทยให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความสนใจ				
		มาก	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย

		ที่สุด		กลาง		ที่สุด
9	ข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ วิชาภาษาไทยนอกเหนือจากการเรียนใน ห้องเรียน					
10	เมื่อขาดเรียน ข้าพเจ้าจะติดตามบทเรียน และการบ้านจากเพื่อนหรือครูทุกครั้ง					
11	เมื่อข้าพเจ้าไม่แน่ใจเกี่ยวกับการสะกดคำ จากสื่อต่างๆ ว่าถูกต้องหรือไม่ จะเปิด พจนานุกรมเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เสมอ					
12	ข้าพเจ้าจะนำวิธีการต่าง ๆ ที่ครูสอนไปฝึก ใช้กับเหตุการณ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน					
13	เมื่อมีการบ้าน ข้าพเจ้าจะเลือกทำการบ้าน วิชาภาษาไทยก่อนวิชาอื่น					
14	เมื่ออยู่ในคาบเรียนวิชาภาษาไทยข้าพเจ้า จะตั้งใจฟังครูสอนโดยตลอด					
15	ข้าพเจ้าจะซักถามปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทย ที่พบเห็นจากสื่อต่าง ๆ จากครูเสมอ					
16	ข้าพเจ้าชอบฟังครูเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย					
17	ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมจัด นิทรรศการภาษาไทยกับเพื่อน ๆ ในวัน สำคัญเกี่ยวกับภาษาไทยเสมอ					
18	ข้าพเจ้าชอบเขียนความเรียงสั้น ๆ เมื่อ ประทับใจภาพต่าง ๆ					
19	การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้ข้าพเจ้าชอบ ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยโดย อ่านด้วยตนเองมากขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความสนใจ
-----	---------	---------------

ที่		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	ข้าพเจ้าจะทบทวนบทเรียนวิชาภาษาไทยด้วยตนเองนอกเวลาเรียน					
21	เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาตอนใดในบทเรียน ข้าพเจ้าจะถามครูและเพื่อนทุกครั้งในคาบเรียนภาษาไทย					
22	ข้าพเจ้าจดบันทึกที่ครูสอนในคาบเรียนภาษาไทย					
23	ข้าพเจ้าชอบตอบคำถามในคาบเรียนภาษาไทย					
24	ข้าพเจ้าสนใจฟังและชมรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย					
25	ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการออกสำเนียงภาษาไทยไม่ชัดถือเป็นการทันสมัย					



ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวณัฐธยาน์ การุญ
วันเดือนปีเกิด	15 ธันวาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
สถานที่ปัจจุบัน	3 ถนนพหลโยธิน 57 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานมหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	7 โรงเรียนมัธยมสาธิตฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
พ.ศ. 2541	ค.บ. (ภาษาไทย) จาก สถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2551	ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2554	กศ.ม. สาขาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร